

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 3
— Telefon številke 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selensborgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ček zavodila Ljubljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za izposojilnico 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7 telefon številke 2455;
Celje: Strossmayerjeva ulica številka 1,
telefon številka 65.

Rokopisi se ne vračajo

JUTRO

Odmevi beneškega sestanka

Rim, 11. januarja. Ugodni odmevi beneškega sestanka po vsej Evropi se beleži v Italiji z zadovoljenjem. V krogih rimske diplomacije sodijo, da je ta sestanek bil prvotnega pozitivnega pomena za ohranjanje miru na Balkanu. Posebno daleč je šla pariška katoliška »Action Française«, ki povečuje fašistično Italijo, češ da prevzema zopet dediščino starega Rima, ko brani Evropo pred barbarstvom.

Po zanesljivih informacijah se sme vzeti za gotovo, da je italijanski diplomaciji uspelo pridobiti Madžarsko za to, da odloži svoje pokrajinske zahteve do konca vojne, ko se bo vsa Evropa na novo urejala. Proti argumentu, da bo na koncu vojne odločili tisti, ki bo zmagal, in da države, ki v vojni ne bodo sodelovale, ne bodo imele velike besede, se postavlja teza, da se vojna tokrat ne bo začela na način kakor leta 1918., temveč s kompromisom, pri katerem bodo sodelovale vse zainteresirane države. Madžarska se torej ničemer definitivno ne odpoveduje. Njene zahteve ostanejo samo »in suspensio«. Sedaj gredo vsi napori za tem, da se med Rumunijo in Madžarsko glede na skupno nevarnost najde modus vivendi.

Tudi o tem ne more biti dvoma, da je Italija zagotovila Madžarski stvarno pomoč, ako bi bila slednja ogrožena. Zamika se, da je bila sklenjena posebna vojaška pogodba, s čimer se pač misli le, da niso bili podpisani posebni formalni dokumenti. To pa na stvari ničesar ne spremeni. Tolmačenje, da je v beneških razgovorih bila predvidena tudi možnost, da bi se morala Madžarska postaviti v bran proti svojemu zapadnemu sosedu, se odločno zavrača. Madžarski komunisti o beneškem sestanku so izrecno poudarjali italijansko-madžarsko prijateljstvo nasproti Nemčiji. Tudi službena »Deutsche diplomatichepolitische Korrespondenz« daje izraza zadovoljstvu nad uspehom beneškega sestanka.

Uvodnik pariškega »Tempsa«, ki je naznačil možnosti za zavezniške strateške pozicije proti Rusiji na severu ob Belem morju in na jugu s Črnega morja, je vzbudil sicer mnogo pozornosti, vendar se mu pripisuje le teoretičen pomen. Res je na zapadu vedno več pristaveh istočasnega obračunavanja z narodnim socializmom in boljševizmom, vendar se zdi, da prelom zadnjih vesleš s sovjetsko Rusijo nikakor ni aktualen. Malo verjetno je tudi, da bi sovjeti sami povzeli iniciativo na ruskem jugu. Turčija je za obrambo dobro pripravljena. Tako zvane kavkaške republike niso za sovjetce povsem zanesljive. Rdeča vojska bi naletela na zedinjeno Malo in Prednjo Azijo, če bi res hotela urediti.

Kar se tiče ostalih balkanskih držav, poudarjajo v Rimu, da more samo složni Balkan v sodelovanju z Italijo zagotoviti relativno trajni mir. Ta sloga mora biti organizirana in aktivna. Posamične nevtralnostne izjave niso zadostne. Politika zblivanja med Budimpešto in Beogradom se bo nadaljevala. Čim se posreči modus vivendi med Budimpešto in Bukarešto, bi bile odpravljene tudi zadnje ovire za zaključitev formalne prijateljske pogodbe med Madžarsko in Jugoslavijo. S tem pa bi bile tudi odprte vse poti za tristransko pogodbo, v katere okviru bi se Madžarska, Italija in Jugoslavija lahko lotile tudi najtežjih vprašanih ki so v zvezi z učinkovito obrambo jugovzhodne Evrope.

Vesti, da se bo skoro vršil ponovni sestanek med grofom Cianom in grofom Csakjem, se v Rimu demantirajo. Potrijuje na se, da je bil za zedinjeno pomlad objavljen obisk grofa Ciana v Budimpešti. Rumunsko poslanstvo v Rimu ničesar ne ve o prihodu ministra Gafencu v italijansko prestolnico. Ta vest se je razširila, ko je postalo znano, da je Italija povzela iniciativo za začasno rešitev spora med Madžarsko in Rumunijo. Zanimivo je, da se v tej zvezi kaže polno razumevanje za odločno stališče, ki ga je zavzel kralj Karol glede teritorialne nedotakljivosti Rumunije. Sedaj ni čas za revizionizem. Čim bi se danes pričelo na Balkanu s teritorialnimi vprašanji, bi nihče ne mogel povedati, kje bi se ta proces končal in kake posledice bi imel. Cela današnja stavba balkanskega ravnavanja bi se mogla porušiti in to v trenutku, ko je treba vse storiti, da se okrepi solidarnost vzhodne Evrope v obrambi proti vsem silam ki bi mogle ogražati njen mir. — O. A.

Usoden požar v Poviru pri Sežani

Trst, 12. jan. V Poviru pri Sežani je davl nastal silen požar. Ogenj je burila še močnejše razpihala tako da je nazadnje v nekaj urah pogorelo osem kmečkih posestev. Požar je povzročil za 150.000 lir škode.

Nemčija in Sovjetska unija

Nemška diplomacija smatra, da bo zaradi sovjetske stiske na Finskem Moskva sedaj bolj dostopna vprašanju sklenitve vojaške zveze z Nemčijo

Pariz, 12. jan. j. (Havas) V pariških diplomatskih krogih so mnenja, da nemška diplomacija sedanji sovjetski položaj na Finskem spretno izkorišča v stremljenju za ciljem, ki je pred očmi od vsega početka nemško-sovjetskega sodelovanja, da bi namreč prisilila Sovjetsko unijo k podpisu vojaške zveze. Nemški cilj je doseči vstopnemerenje sovjetske in nemške diplomacije ter sovjetski pristaneček, da bosta obe državi poslej vodili skupno vojaško akcijo v dveh smereh: eno v Evropi, drugo v Aziji.

Pogajanja med obema državama v tej smeri datirajo praktično že od zadnjega Ribbentropovega obiska v Moskvi meseca septembra. Kasneje so pogajanja nekoliko zastala zaradi tega, ker je Rusija storila nekaj samostojnih političnih podvigov, zlasti pa zato, ker so se tehnični problemi za gospodarsko sodelovanje med obema državama izkazali za precej težavne. Politično je Sovjetska unija že po Ribbentropovem obisku pričela svojo akcijo v Baltiku, ki ni bila samo samostojna, marveč čisto celo nasprotna nemškemu interesom. Preko vseh teh nevarnosti naj bi pomagal obisk sovjetskega zunanjega ministra Molotova v Berlinu, ki je bil napovedan že za december, pa še zmerom ni znan. Kdaj bo od njega faktično prišlo. V francoskih diplomatskih krogih trdijo da Nemčija tudi še nima opravičljivega dokončnega besedila o sovjetsko-nemški vojaški zvezi.

Glavna karta, ki jo Nemčija izgraja proti Sovjetski uniji pa je Finska. Polpolnoma očitno se vidi to iz zadnje prepovedi transporta italijanskega orožja in vojnega materiala preko nemškega ozemlja na Finsko. Razen tega je Nemčija napelila grožnjo proti Švedski in Norveški za primer, da bi dopustili transporte prostovoljcev in vojnega materiala na Finsko.

Toda to je samo en obraz nemške politike napram Sovjetski uniji. Kampanje proti skandinavskim državam se je namreč udeleževal samo nemški tisk, dočim je nemška diplomacija ni podpirala. Nasprotno, nemška diplomacija si prizadeva ločiti Švedsko, Norveško in Dansko od Francije in Anglije ter pritegniti te države v svojo življenjsko sfero. Ničesar pa nemška diplomacija ni storila, da bi resnično onemogočila tem trem državam tranzit orožja za Finsko. Ugotovljeno je, da je celo večje število ladij natoovorjenih z vojnimi materiali za Finsko, preplulo Baltik, ne da bi jih nemška mornarica kakorkoli ovirala, dasi je popoln gospodar Baltičkega morja.

Francoski diplomatski krogi poudarjajo, da Nemčija javno vsoti ori v korist Sovjetske unije, toda pod roko ji zmerom daje občutiti — s tem da na njihova favorizira njene nasprotnike — kako ji lahko prizadene hude nevarnosti. V teh krogih so trdno prepričani, da se bo ta nemška igra nadaljevala vse dotlej, dokler ne bo Sovjetska unija pristala na glavno nemško zahtevo, to je sklenitve najširše zveze.

se Danska ne čuti dovolj močna in sposobna, da bi z oboroženo silo nastopila proti vsakomur, ki bi navall na dansko ozemlje ali kakorkoli ogražala danske življenjske interese. Ministrski predsednik je dal smuč, da bi popravil ta vtis svoje poslanice, poročevalcu lista »Berlinske Tidende« izjavil, v kateri je naglasil, da bi Danska takoj mobilizirala vse svoje sile in se postavila v bran slehernemu napadalu.

Danski prispevki za Fince

Kodanj, 12. jan. br. Centralni odbor za pomoč Finsk je snoči objavil da je zbral že 2.5 milijona danskih kron za Finsko. Že pred kratkim so poslali v Helsinke bolnišni ambulanto, ki jo nameravajo vzdrževati s temi prispevki.

Helsinki, 12. jan. s. (Reuter). Prva kompanija danskih prostovoljcev je dospela na Finsko.

Washington, 12. jan. br. Poročali smo že o ameriških kreditih v znesku 10 milijonov dolarjev za Norveško in 15 milijonov dolarjev za Finsko. Snoči je izjavil upravnik ameriških posojil v tujini, Jack Johnson novinarjem, da so se sedaj pričela preliminarna pogajanja tudi za milijonski kredit, ki naj bi ga dobila Švedska v enake svrhe, kakor sta jih dobili Norveška in Finska.

Protitalijanski napadi v sovjetskem radiu

London, 12. jan. z. V tukajšnjih diplomatskih krogih je zbudilo veliko pozornost dejstvo, da je začel sovjetski radio zadnje dni hudo napadati Italijo. Ključevski radio je iznesel proti Rimu najhujše očitke, kar jih je bilo kdaj poprej slišati iz Moskve. Značilno je, da so se napad pričeli istočasno, ko je italijanska vlada protestirala v Berlinu zaradi zadržavanja italijanskih pošiljk orožja in vojnih potrebščin za Finsko.

Položaj na bojiščih

Baje je obkoljena tudi že sovjetska divizija pri Sali

Helsinki, 12. januarja. AA. Finsko vrhovno poveljništvo pravi v sročnem komuniqueju, da na Karelski ožini in vzhodni meji ni bilo pomembnejših dogodkov. Sovražnik je v toku večerajšnjega dneva poskušal s pomočjo topništva nekoliko napadov v smeri proti Sali in Pečengli, a je bil povsod odbit. Na morju se niso dogodili nobeni pomembnejši dogodki. Sovražno letalstvo je bombardiralo dve finski mesti. Človeških žrtev ni bilo.

Helsinki, 12. januarja. AA. (Reuter) Tudi drugi oddelk sovjetskih čet je začel ter zgubil zvezo z ozadjem. Finskim četam se je posrečilo presekat glavno pot, ki vodi iz Sali proti Salmijärviu. Sovjetske čete, katerih je 18.000, se nahajajo v zelo težkem položaju, ker jim je onemogočen vsak umik. Finsko poveljništvo upa, da se mu bo posrečilo razbiti sovjetske čete, še prej preden bodo mogle dobiti ojačenje iz Kandalakše.

Helsinki, 12. jan. s. (Reuter) Poročila tujih novinarjev z bojišč javljajo, da je pri Sali menda res zopet obkoljena sovjetska divizija, ki šteje okoli 18.000 mož. Sovjetska letala zalagajo obkoljeno vojsko na ta način, da mečejo živež s padali. Sovjetska vojska pri Sali je poskusila več porodorov na zapadu in jugu mesta, vendar je bila povsod odbita.

Sovjetsko vojno brodogrje v Libavi

Stockholm, 12. jan. br. Baltiška sovjetska vojna mornarica je v pretekli noči zapustila vojno luko Kronštad ter obhula v Libavo na Letonskem, kjer ima svoje vojno oporišče.

Finska letala nad sovjetskimi mesti

Helsinki, 12. jan. br. Finska letala so izvršila danes več izvidniških in propagandnih poletov nad sovjetskimi vojnimi oporišči. Bila so nad Libavo, Baltiskim portom, Leningradom in še nekaterimi drugimi kraji. Na vsa ta mesta so spuščala letake.

Letalski napad na Abo

Stockholm, 12. jan. s. (United Press). Po telefonskih poročilih iz Finske so sovjetska letala danes okrog poldneva napadla mesto Abo. Okrog 20 letal je bilo udeleženih pri napadu. Nihče ni bil ubit, ena ženska pa je bila ranjena. Dve hiši sta bili od bombo porušeni, nekaj drugih pa je bilo poškodovanih. Menda je bilo eno sovjetsko letalo sestreljeno. Popoldne se je napad ponovil. Letalski alarm je trajal od 12. do 16.

Prekinjene telefonske zveze s Helsinkimi

Stockholm, 12. jan. z. Od danes opoldne dalje so prekinjene telefonske zveze s

Norveško posredovanje med Moskvo in Finsko?

Nekontrolirane vesti o možnosti premirja — Ni verjetno, da bi Moskva sprejela kako posredovanje

Oslo, 12. jan. br. V tukajšnjih političnih krogih so se davi razširile vesti, po katerih namerava norveška vlada posredovati v sporu med Finsko in sovjetsko Rusijo. Politični krogi so sprejeli to vest z velikim zadovoljstvom in menijo, da je prav sedaj pravi čas za tako akcijo. Spričo katere bi Finska ne bila prisiljena pristati na kakršnekoli posebne koncesije v prilog sovjetski Rusiji. Malo pa je verjetno, da bi sovjetska Rusija sprejela norveško posredovanje.

Posredovanje bi bilo tudi v skladu z norveško nevtralnostno politiko. V zadnjem času so v Norveškem postali nekoliko nezaupljivi nasproti angleški in francoski politiki v pogledu Finske. »Arbeiter Bladet«, ki velja za glasilo vlade, naglaš namreč v svojem današnjem uvodniku, da bosta Norveška in Švedska v resnici poskrbeli za to, da bosta ostali nevtralni na vse strani. Zaman so pozivi angleškega tiska, naj se obe državi priključita Finski v borbi proti sovjetski Rusiji. Velika Britanija bi namreč v takem primeru v resnici lahko zaokrenila skandinavsko borbo proti sovjetom na jug ter tako ustvarila novo fronto proti Nemčiji, ki bi šla njej v račun.

London, 12. jan. j. (Havas) Vesti iz Helsinkov, ki napovedujejo možnost premirja v sedanjih vojnih operacijah in nato poznanja za mir, kar baje razmišljajo vodilni sovjetski krogi, so bile sprejete v Londonu z velikim skeptičizmom. Te vesti so formalno zanimali tudi sovjetski službeni krogi v Londonu, ki nasprotno zatrjujejo, da se bo vojna na Finskem nadaljevala ne glede na to, kakšne posledice bi utegnila imeti. V angleških političnih krogih so prepričani, da bo Kremelj zaradi ristral dolgo vojno z neznanimi posledicami, kakor pa, da bi se sprizjal z izrube prestolja, ki bi nuno sledila, ako sklene mir, ko še ni do bil vojne.

V angleških političnih krogih se pojavlja izjava žela, da bi razen Anglije, Francije in Švedske tudi še druge države Finski nudile pomoč na pomoč, da se ne zamudi odločilni čas. Zlasti žele to orodje na nosilcu, ki so za Zedinjene države obljubile Finski. V istih krogih navedejo, da je treba nospeti vse pravne nastanki, ki so v zvezi z obljubljenim pomočmi, da ne bi med tem postal položaj v Skandinaviji kritičen. Res je sicer, da so na zdanih zmagah Finci za kratak čas prišli do sene, toda ne sme se pozabiti, da ima sovjetska Rusija veliko prednost nasproti izmenjavanju svojih čet, ter obilno vojnega materiala na razpolago. Tudi angleški vojaški strokovnjaki smatrajo, da mora v kratkem slediti nov sovjetski napad na Finsko. Takošenja tuta pomoč Finski je zato nujna ne samo zaradi tega, da se ustavi napredni val, marveč, da se nasprotno počel s sovjetskim napadom doseči kaka prednost na bojišču.

Prestolni govor norveškega kralja

Oslo, 12. jan. j. (Havas) Norveški kralj je danes s posebnim proglasom otvoril novo zasedanje norveškega parlamenta. Kralj je dejal v svojem govoru med drugim:

Norveška si vedno prizadeva ohraniti mirne in kar najbolj prijateljske zveze z vsemi drugimi državami, navzlic temu, da vladajo v nekaterih državah njene bližnje sosesčine sedaj vojna. Spremenjene okoliščine v vojni so prinesle tudi Norveški mnogo težav in nevarnosti. Zlasti velja to

za norveško pomorstvo in za njeno trgovino. Obzlatovati moramo, da je Norveška v teh časih izgubila že marsikatero človeško življenje ter obilico gospodarskih vrednot. Norveška je zaradi kršenja svoje nevtralnosti in svojih pravic protestirala že v mnogih državah. Sprožila je pogajanja z vojskujočimi se državami s ciljem, da si sporazumno z njimi skuša urediti svoje gospodarstvo za izredni vojni čas. Lahko se upa, da bo uspelo njeno prizadevanje, ki ga vodi skupaj z drugimi nevtralnimi državami, ki so v sličnem položaju. Norveška deluje skupaj s Švedsko in Dansko z vsemi sredstvi, da se ohrani mir v teh državah. Norveška je že doprinesla mnogo žrtev, da si očuva svojo nevtralnost in morala bo tudi v bodoče v ta namen prevzeti nase velika bremena, ako bo hotela ohraniti svoj sedanji nevtralnostni položaj.

Kralj je končno izrazil upanje, da bo v kratkem vzpostavil mir, zlasti v norveški sosedni Finski. Dejal je, da se o vseh ukrepih v zvezi s položajem norveška vlada posvetuje s švedsko in dansko vlado. Napoveduje je povečanje direktnih in indirektnih davkov, ki naj omogočijo zavaranje nevtralnosti Norveške, kakor tudi nabavo potrebnega materiala.

Nemci zavračajo italijanske pošiljke

Pariz, 12. jan. p. (Havas). Listi poročajo, da je italijanski poslanik v Berlinu Attolico danes ponovno interveniral v zunanem ministruv in vložil protest italijanske vlade zaradi zadrževanja italijanskih pošiljk orožja in vojaških potrebščin za Finsko. Nemška vlada še nadalje vztraja na svojem dosedanjem stališču, da hoče biti v finsko-ruskem sporu nevtralna in da zaradi tega ne more dopustiti nikaške prevoza vojnih potrebščin za Finsko preko nemškega ozemlja. Na Brenneru so nemške oblasti danes zavrnile novo italijansko pošiljko za Finsko.

Komunistične vlade

Nemci ne priznavajo

Amsterdam, 12. jan. j. (Havas) Politični onozvovalci poročajo iz Berlina, da nemška vlada doslej še ni priznala nove finske ljudske vlade v Teriokitu, ki ji predseduje Kuisinen. Nasprotno nemška vlada še zmerom akreditira v raznih nemških mestih nove finske komune, predlagane od finske vlade v Helsinkih.

Ukrepi prot vohunom na švedskem

Stockholm, 12. jan. br. Davi je bil uveljavljen novi zakon proti vohunstvu na Švedskem po katerem bodo smelji policijski organi po lestnem preudarku opravljati hišne in osebne preiskave, zapleniti vsakršno tiskovino ali risbo, sliko ali beležko, cenzurirati korespondenco, prisluškovati telefonskim razgovorom in jih prekriti, ter tudi aretirati ljudi brez sodne odredbe, ki je bila po zakonu doslej na Švedskem potrebna za sleherno aretacijo.

Danska se bo branila

Kodanj, 12. jan. br. Novoletna poslanica ministrskega predsednika Stauninga v kateri je poudaril, da hoče Danska za vsako ceno ostati nevtralna, je vzbudila v nekaterih danskih krogih vtis, kakor da

Aretacije in usmrtnitve v Moskvi

Stockholm, 12. jan. j. (Havas) Švedski list »Stockholm Tidningen« poroča iz Moskve, da je bilo v zadnjem času izvršenih med uradništvom raznih upravnih panog in industrijskih podjetij veliko število aretacij in justifikacij. List pravi, da je to čistjenje v zvezi s sovjetskim vojaškim neuspehom na Finskem. V komisariatu za letalstvo je bilo odstavljenih 46 višjih uradnikov. Sovjetska oblastva v Moskvi se prizadevajo za vsako ceno najti pravne vzroke, zakaj vojna akcija na Finskem ne napreduje. Tudi medel borbeni duh v sovjetski vojski dela Moskvi velike skrbi. Znaní so primeri, da je mnogo ujetnikov, ko so jih zajeli Finci po bitki pri Suomosalmiju, zavrnilo finski predlog, da se lahko vrnejo v Rusijo. Prav tako je znano več primerov, da je vojaštvo postrelilo politične komisarje v svojih četah.

Izseljevanje Nemcev iz Sovjetske unije

Krakov, 12. jan. br. Preseljevanje Nemcev iz Zapadne Ukrajine in zapadne Bele Rusije je v polnem teku. Dan za dnem prihajajo v poljske kraje na nemški strani vlaki s povratniki. Doslej se je vrnilo iz teh krajev na nemško stran že preko 70.000 ljudi. Po napovedih pristojnih oblasti, pa bo njihovo skupno število nazadnje znašalo okrog 130.000.

Rumunija utrjuje svoje meje

Bukarešta, 12. jan. o. (United Press). List »Tempsa« ki ima dobre zveze z vlado, izraža danes zadovoljstvo, da so že končana utrjevalna dela vzhodnega madžarsko-rumunske meje. Tu je bil ustvarjen utrdbeni pas, v katerem so umestene predvsem ureditve in posebnosti Magnotove črte. Utrdbe so zgrajene iz jekla in železnega betona ter so odlično sposobne za obrambo. Tudi kurkerji so zgrajeni iz jekla in železobetona ter urejeni tako, da se lahko strelja iz njih v bok. Vse utrbe so zvezane s pozemskimi rovi, v katerih je mogoče nastaniti večje oddelke. V poslednjih dveh tednih so ta utrdbeni pas preizkušali s topniškim obstreljevanjem, da bi proučili njegovo jakost in odpornost, pri čemer so došli do izrednih rezultatov. Tudi na besarabski meji grade že več utrdbenih sličnih utrdbeni pas, ki ga neprestano ojačujejo in razširjajo.

Ozadje japonske krize

Poslabšanje odnošajev do Zedinjenih držav je v prvi vrsti vzrok krize Abejevega kabineta

Tokio, 12. januarja. br. Japonski tisk danes živahno razpravlja o latentni krizi vlade. Vsi listi napovedujejo demisijo kabineta generala Abeja in hkratu zahtevajo, naj se mandat za sestavo nove vlade poveri knezu Konoji, ki uživa vsestransko zaupanje v političnih, parlamentarnih in vojaških krogih. Vsi listi tudi priznavajo, da je krizo sedenje vlade v prvi vrsti povzročila naimenovana narost med Japonsko in Zedinjenimi državami. Ameriška vlada kljub vsem japonskim prizadevanjem noče pristati niti na to, da bi bil v trgovinskih odnošajih med obema državama sklenjen vsaj nekak modus vivendi. Sedaj kaže da bo po 26. januarju nezbežno nastopilo brezposredno stanje v trgovinskih odnošajih med Japonsko in Zedinjenimi državami.

Poleg tega vzbuja silno vznemirjenje na japonskem tudi zadnje ogorčenje večerajšnjih ameriških izdatkov za gradnjo novih vojnih ladij ter pomorskih oporišč na Tihem oceanu. Prav v tem naj bi po japon-

skem mnenju najbolj prišlo do izraza sovražno stališče Zedinjenih držav do Japonske.

Agencija Domej napoveduje za nedeljo izredno sejo vlade, na kateri bo predsednik Abe uradno sporočil svoj sklep o odstupu kabineta in zahteval pristaneček vseh članov lade. Takoj nato bo predsednik vlade predložil cesarju ostavko kabineta.

Colijn v Rimu

Amsterdam, 12. jan. br. Predsednik mednarodnega gospodarskega sveta in bivši ministrski predsednik Colijn se je mudil te dni v Rimu, kjer se je sestel z navtičnimi političnimi in gospodarskimi osebnostmi. Sestel se je tudi z znanim ministrom Cianom ter s francoskim poslanikom v Rimu Poncefom. Danes je zapustil Rim in se vrača v Amsterdam. Spotoma se bo ustavlil v Parizu.

Opazovalci na konferenci Balkanske zveze?

Zanimive informacije švicarskega lista, ki pa uradno še niso potrjene

Basel, 12. jan. z. Južnovzhodni dopisnik »Basler Nachrichten« beležijo gotova prizadevanja, da bi se tokratno zasedanje Balkanske zveze, ki bo v Beogradu, razširilo tudi na nekatere druge države, ki so zainteresirane na položaju na Balkanu. V ta namen naj bi Italija, Bolgarija in Madžarska poslale na konferenco svoje opazovalce. Dočim sta Italija in Bolgarija pripravljene ustreči tej želji, pa ima madžarska vlada gotove povelje. V Budimpešti zastopajo mnenje, da je Madžarska že dovolj storila za zблиžanje ter da ima sedaj besedo predvsem Rumunija, ki se mora izjaviti, ali je pripravljena dati madžarski narodni manjšini zahtevane pravice ali ne. Šele po tej izjavi bo Madžarska uravnala svoje nadaljnje postopanje.

vorih z grofom Cianom. Sklepi, ki so bili sprejeti glede nadaljnje madžarske zunanje politike, še niso znani.

Italijanske informacije

Rim, 12. jan. br. Italijanski listi mnogo razpravljajo o bližnjem sestanku stanege sveta Balkanske zveze. »Giornale d'Italia« pravi v svojem poročilu iz Budimpešte, da bodo na tem zasedanju v prvi vrsti razpravljali o odnošajih med Madžarsko in Rumunijo. Balkanska zveza, pravi list, je bila ustanovljena z ostojo priliki Bolgariji in Italiji. Medtem pa so se priliki na Balkanu v mnogočem izpremenile.

Položaj Jugoslavije

Curh, 12. jan. z. Budimpeštanski dopisnik »Neues Zürcher Zeitung« poroča, da se je stališče Jugoslavije v Balkanski zvezi spričlo italijanske politike znatno okrepiło. Italija ne obveča jugoslovenske vlade samo o svojih informacijah glede mednarodnega položaja, marveč jo sproti informira tudi o vseh razgovorih, ki jih vodi italijanska diplomacija.

London, 12. jan. o. »Times« dopisnik poroča iz Beograda, da so jugoslovenski vodilni krogi z zadovoljstvom sprejeli potek italijansko-madžarskih pogajanj v Beogradu poudarjajo, kakor pravi list, da je bila Jugoslavija vedno naklonjena ustvaritvi atmosfere medsebojnega zaupanja za zagotovitev miru v jugovzhodni Evropi za ohranitev teritorialnega statusa quo.

Italijanski demanti

London, 12. jan. s. Angleški radio javlja: Italijanska vlada je izdala službeno obvestilo, da ni obljubil Madžarski vojaške pomoči za primer napada Sovjetske Rusije. »Pester Lloyd« pa poudarja, da sta Italija in Madžarska povezani v usodi tako v dobrem kakor tudi v slabem. Svet ve, da Italija z vsjo svojo vojaško močjo krije Madžarsko.

Stališče Madžarske

Budimpešta, 12. jan. o. Listi objavljajo danes vest »Popolo di Roma«, po kateri bo madžarska vlada poslala na konferenco stalnega sveta Balkanske zveze v Beograd svojega opazovalca. Ta vest je vzbudila v Budimpešti senzacijo, vendar pa so jo čes, da na službenem mestu demantirali. Če, da dosele sploh ni bilo nobenega takega povabila. Prav tako smatrajo za neverjetno, da bi na konferenco poslala svojega opazovalca bolgarska vlada. Po mnenju lista »Magyar Nemzet« bo bolgarsko vprašanje eno izmed najvažnejših na konferenci Balkanske zveze Jugoslavija bo nadaljevala svoja prizadevanja, da bi se uredilo vprašanje Dobruže. Kakor poroča »Pester Lloyd«, vesti o razširjenju Balkanske zveze niso samo preuranjene, temveč predstavlja tudi nemogočo stvar.

Seja madžarske vlade

Budimpešta, 12. jan. br. Madžarska vlada je imela danes daljšo sejo, na kateri je v prvi vrsti razpravljala o rezultatih sestanka italijanskega in madžarskega zunanjega ministra v Benetkah. Grof Csaky je podal izčrpno poročilo o svojih razgo-

Viharji na zapadni fronti

Samo topniško in izvidniško delovanje

Pariz, 12. jan. s. (Reuter). Na zapadni fronti je že 24 ur zelo vetrovno, skoro viharno vreme. Vsed tega je aktivnost letalstva nekoliko omejena. Kljub temu so francoska letala, kakor poroča pariški radio, izvedla več izvidniških in patrolnih poletov nad fronto. Prišlo je tudi do dveh manjših letalskih spopadov. Eno nemško letalo je bilo sestreljeno. Nemška letala so izvedla izvidniške polete nad severno in severozapadno Francijo.

taljšem, ki ga je odbor obiskal. Ko bo prišel čas za uporabo teh aparatov, bodo izvali veliko presenečenje. Uspeh poskusnega poleta nad Borkum je pokazal velike možnosti novih angleških lovskih letal tako glede brzine kakor glede akcijskega radija.

Vojni minister Stanley prevzel svoj resor

London, 12. jan. s. (Reuter) Novoimenovani vojni minister Stanley je danes dopoldne prevzel svoje posle v vojnem ministertvu.

Padli in pogrešani angleški letalci

London, 12. jan. br. Angleško letalsko ministertvo je danes objavilo nov seznam v vojni padlih letalcev, po katerem je bilo 34 letalcev proglašanih za padle, 43 pa za pogrešane.

Danski protest v Berlinu

Kodanj, 12. jan. br. Nemška vojna letala so večerj napadla tudi dve manjši danski ladji, ki sta pluli po danskih teritorialnih vodah. Zaradi tega je prejel danski poslanik v Berlinu davi nalog iz Kodanija, naj pri nemški vladi zaradi prekršitve danske nevtiralnosti energično protestira.

12.000 letal narocenih v Zedinjenih državah

New York, 12. januarja AA. (Reuter) Na pristojnem mestu potrjujejo, da sta Velika Britanija in Francija naročili v Zedinjenih državah za prhodnji dve leti okoli 12.000 vojaških letal raznih tipov. V ameriških strokovnih krogih mislijo, da bosta Velika Britanija in Francija po zaopustitvi dobav iz Amerike v teku letošnjega leta prehiteli Nemčijo glede odstotka mesečnega naraščanja števila vojnih letal.

Omcjitev uživanja mesa v Franciji

Pariz, 12. jan. s. (Reuter) Danes bo objavljen v Franciji dekret, ki prepoveduje v petek uživanje mesa, za nekaj drugih dni pa dovoljuje samo gotove vrste mesa. Poleg tega bo določena maksimalna količina mesa, ki bo za vsako osebo na razpolago.

Turški obisk v Sofiji

Sofija, 12. januarja. AA. Sročil ob 22.30 je prispel v Sofijo na poti v Ankaru generalni tajnik turškega zunanjega ministertva. Menemenzogli. V Sofiji ostane dva dni. Na postaji so Menemenzogli pozdravili odposlanec Nj. Vel. kralja, predsednik vlade in zunanji minister dr. Kjoselvanov, člani diplomatskega zbora in druge ugledne osebnosti.

Zgodovinska meja med Italijo in Nemčijo

Berlin, 12. januarja. AA. (DNB) Hitler je v svojem govoru dne 7. maja 1938. ki je bil namenjen Mussoliniju, omenil tragično usodo, da so nekoli opustili priliko, potegniti med Rimljanji in Germani taso mejo črto. Po dvatisočletni izkušnji sta Nemčija in Italija, ki sta postali sedaj neposredni sosedi, priznali eno naravno mejo, ki jih je potegnila zgodovina med obema narodoma. Ta meja bo Italiji in Nemčiji omogočila, da z ločitvijo življenjskih motorov delata trajno skumno in da služita kot most za medsebojno pomoč in podporo.

Nova angleška lovška letala

London, 12. jan. AA. (Havas) Tedensko poročilo letalskega ministertva pravi, da angleško vojno letalstvo uspešno nadaljuje s svojo akcijo proti sovražnim letalom, ki imajo nalogo polagati mine ob angleških obalah. V pretekli noči so bila britanska letala na izvidniškem poletu nad severno in severozapadno Nemčijo, ter so krožila tudi nad sovražnimi letalskimi oporišči v Helgolandskem zalivu.

Italijanskim in nemškim narodom. Nezaupanje med obema narodoma je izginilo za vedno. Najboljši dokaz medsebojnega zaupanja, ki vlada med Nemčijo in Italijo, je sklep Tirlovec, da zapuste kraje, kjer so se pred več stoletji naselili njihovi predniki.

Bolgarsko-ruska trgovinska pogodba

Sofija, 12. januarja. AA. (DNB) Bolgarska gospodarska delegacija, ki je sklenila v Moskvi trgovinsko pogodbo s Sovjetsko Rusijo, se je vrnila večerj v Sofijo. Financni minister Božilov, ki je vodil delegacijo, je dejal, da je bolgarsko-ruska trgovinska pogodba sklenjena za 3 leta na osnovi medsebojnih kompenzacij v skupnem znesku ene milijarde levov. Sovjetska Rusija bo izvažala v Bolgarijo peš in želez. volno, kemikalije in drugo, Bolgarija pa bo izvažala v Rusijo olje, svinje, kozje, riž itd. V Sofiji bo ustanovljeno rusko trgovinsko zastopstvo, ki bo skrbelo za izvajanje sporazuma. Blago se bo prevzalo po Dunavu in Crnem morju. Kot prvo pošiljko bo Rusija izvozila v Bolgarijo 10 milijonov kilogramov volne, ki jo bodo v Bolgariji predelali ter nato ponovno poslali nazaj v Rusijo.

Naselitev nemških obrtnikov na Poljskem

Berlin, 12. jan. r. Nemške oblasti, ki vodijo skrb za okupirano poljsko ozemlje, so začele izvajati širokopotezno akcijo za naselitev nemških obrtnikov na Poljskem. Najprej nameravajo naseliti področje Gdanska, nekdanjega poljskega koridorja in predvsem poznansko ozemlje. Naseljevanje nemških obrtnikov se je že začelo. Kakor zatrjujejo na merodajnem mestu, je naseljevanje docela protovojno. Za enkrat se bo naselilo na poljskem ozemlju okrog 50.000 nemških obrtnikov. Ze do konca tega meseca bo odšlo na Poljsko 36.000 naseljencev. Kakor zatrjujejo se je prijavilo toliko reflektantov, da morajo sedaj oblasti izbirati le najposposnejše. Za naselitev prihajajo v poštev samo obrtniki do 40. leta starosti, ki bodo prevzeli delavnice poljskih obrtnikov, potrebni material pa jim bo dala država na kredit. Poljski obrtniki iz teh pokrajin bodo preseljeni v notranost Poljske v takozvani generalni government. Nemčija ima nad 8 milijonov obrtnikov in zato mislijo, da ta akcija ne bo imela nikakih škodljivih posledic. Nasprotno žele nemške oblasti na ta način izboljšati obstoječo mnogim nemškimi obrtnikom, ki v Nemčiji sami ne najdejo dovoljne zaposlitve in zaslužka. Glavni cilj vse te akcije na je, da se v nekdanjem poljskem koridorju naseli čim stabilnejši nemški življenj.

Enotno blago za čevlje in perilo v Nemčiji

Rim, 12. januarja. AA. (DNB) Korporacijsko ministertvo je pozvalo tekstilno industrijo, da pripravi enotne tipe blaga za čevlje in za perilo. Ta ukrep naj da možnost manj premožnemu prebivalstvu, da si more nabaviti potrebno obleko in obutev ob spodnjih cenah. Prav tako naj onemogoči brezvestno trgovino in pomaga stabilizirati cene.

Rekordni depoziti v Ameriki

Washington, 12. jan. br. Poslednji bilten ameriške banke vsebuje podatke, po katerih so znašale vloge in drugi depoziti privatnikov v ameriških denarnih zavodih ob novem letu 64.4 milijarde dolarjev. V letu 1939. so depoziti narasli za 5.3 milijarde dolarjev. Tako odpade sedaj na vsakega državljanca Zedinjenih držav po 258 dolarjev takih prihrankov in depozitov.

V Trstu -10 stopinj

Trst, 12. jan. AA. (DNB). Strahovit orkan, ki že nekaj dni divja na jadranskobaliti, se je večerj še stopnjeval in je napravil veliko škodo. Mraz je silno pritisnil. V Trstu je padla temperatura na 10 stopenj po ničlo. Zaradi hude burje so morali obrežno plovbo uklin ti. Vse ladje, namenjene v Trst so se borile s silnimi težavami. Nekatere so se morale zateči do hladne luke. Neki tovorni vlak, ki je vozil čez most blizu železniške postaje v Ilirsk Bitrici, je zajela burja: razen težke lokomotive, ki je ostala na tiru, se je 7 vagonov zrušilo na cesto pod mostom. V Trstu je interveniral Rdeči križ v več ko 100 primerih. V Benetkah divja huda burja, pritisnil je pa tudi silen mraz. Lagune so delno zmrzle. Neki čoln, ki je vozil sedem ton nafte, je burja vrgla na neko barko in se je čoln potopil.

Silna vročina v Argentini

Buenos Aires, 12. jan. AA. (DNB). Nad vsa Argentino vlada vročina, ki je dolele ne pomni. Temperatura v senci znaša 38 stopenj. Vročina je posebno neznosna v Buenos Airesu, kjer je dnevno mnogo smrtnih slučajev zaradi sončarice.

Katastrofalni požari v Švici

Curh, 12. jan. z. Sedaj se je tudi v Švici začeli vrstiti katastrofalni požari. Pred par dnevi je požar docela uničil znamenito tovarno ur Kawan, kjer je napravil škodo za trideset milijona frankov. Večerj je pogorela tovarna oja v Oldenu, kjer je škoda za več tisoč frankov, danes dopoldne pa je katastrofalen požar uničil centralno mestno avtobusno garažo v Baalu. Pet modernih avtobusov je docela zgorelo, več drugih pa je hudo poškodvanih. Delavnice so docela pogorele. Škoda je za nad milijon frankov. Kako je ogenj nastal, še ni ugotovljeno.

V Turčiji se zemlja še ni umirila

Ankara, 12. jan. s. (Reuter). Tudi večerj so čutili precej močan potres v Eskihisarju, Bolu in Orhanzeju. Človeških žrtev ni bilo, materialna škoda pa je precejšnja. Indijska vlada je poslala za pomoč prizadetemu prebivalstvu 1000 šotorov. Angleška vlada je stavila turški vladi ponudbo, da ji pošlje, dodatno k 25.000 funtom denarne pomoči, še pomoč v blagu v vrednosti 20.000 funtov za žrtve potresa in poplav. Turška vlada je ponudbo sprejela. Angleška pomoč obstoji predvsem iz konserv, ki bodo zadostovali za prehrano 2.000 oseb skozi dva mesca.

Žrtve min, torpedov in letalskih napadov

Med novimi žrtvami min je tudi 5.000 tonski italijanski parnik »Traviata« iz Genove

London, 12. jan. s. (Reuter) V bližini vzhodne angleške obale je zadeli večerj na mino italijanski parnik »Traviata« (5000 ton) iz Genove. Silšati je bilo dve eksploziji. Ladja je pričela takoj goreti in so z obale mnogi ljudje opazovali katastrofo. Posadka se je izkrcala v rešilne čolne, prevzeli pa so jo na krov neka ribiška ladja ter neka italijanska ladja, ki je plula skupaj s »Traviato«. Kolikor je znano, je vsa posadka rešena. »Traviata« se je potopila v štirih urah. Ko je izginila pod vodno gladino, jo je druga italijanska ladja zadnjič pozdravila s piškanjem sirene.

Ob norfolški obali se je potopil angleški parnik »Eliosa« (7000 ton), ko je v konvoju prihajal v luko. Zadel je na mino. Izmed 36 članov posadke so trije izgubljeni, 8 pa jih je težko ranjenih. Angleški parnik »Lenard Parca« (1500 ton) se je potopil vsled kolizije z drugo ladjo. Žrtve ni bilo.

Ob norfolški obali je danes zadeli na mino angleški parnik »Granta« (2.700 ton) in se potopil. Posadka je rešena.

Kakor naknadno javljajo, so nemška letala večerj na severnem morju z bombami potopila malo angleško ladjo »Keynes«. Posadka je rešena.

Nemški brodogoj v južni Atlantiki?

New York, 12. jan. r. V krogih ameriške admiraltete so se razširile vesti, ki napovedujejo skorajšnjo bitko med zavezniškimi in nemškimi pomorskimi silami na južnem Atlantiku. Po informacijah ameriških pomorskih oblasti je na potu proti južnemu Atlantiku eskadra nemških vojnih ladij, ki je bržkone že preplula ekvator. V južno-ameriških lukah se mudi 7 nemških tovornih parnikov, ki se pripravljajo, da krenejo v Nemčijo s tovorom volne, gume, bombaža in kave. Eskadra nemških vojnih ladij je bila odposlana, da spremlja te tovrne parnike na poti v Nemčijo. Tudi angleška admiralteta je odposlala svoje vojne ladje v vode južnega Atlantika, da bi preprečile prvemu nemškemu konvoju prebitje blokade. Glede na to pričakujejo z vsjo gotovostjo, da bo prišlo do večje bitke med nemškimi in zavezniškimi vojnimi ladjami.

Pomorska bitka ob brazilski obali?

London, 12. jan. br. »Daily Telegraph« in »Daily Mail« sta danes objavila vest, da je bila ob brazilski obali v bližini Santosa pomorska bitka med angleško križarko

Kipar Frangeš †

Zagreb, 12. jan. o. Ob 15.15 je umrl po težki operaciji na žolču hrvatski kipar in član Jugoslovenske akademije prof. Robert Frangeš-Mihanović. Prav danes so pričeli na trgu Kralja Tomislava kopati temelj za postavitev spomenika kralju Tomislavu ki predstavlja glavno življensko delo pokojnega kiparja Frangeša. Profesor Frangeš-Mihanović je bil kipar in medaljer svetovnega slovesa ter je imal velike zasluge za razvoj hrvatske umetnosti. Po svojih umetniških delih je znan tudi širši javnosti ter je v mnogih naših mestih postavil spomenike posameznim znamenitim našim ljudem.

Snežni zameti na jugu

Beograd, 12. jan. p. Dasiravno je kočava danes nekoliko pohnela, vlada še vedno hude mraz. V Južni Srbiji pa so nastali še večji snežni zameti in je onemogočeno ves promet. V okolici Kosova so le z največjim naporom izklopali iz snega dva vlaka, ki sta običala na prgi. V Beograd prihajajo vlaki z ogromnimi zamudami. Orientekspres je imel davi 8 ur zamude, simplon pa celo 18 ur. Iz Bolgarije prihajajo vsi vlaki s poldnevni in še večjimi zakasnitvami. Brzi vlak na prgi Niš-Skoplje je mogel danes odpejati le na ta način, da so železniški delavci in vojniki neprestano čistili progo.

Mraz na Hrvatskem

Zagreb, 12. jan. o. Zaradi hudega mraza niso nastale ovire samo v železniškem in rečnem prometu, temveč tudi v telefonskem, ker so pokvarjene mnoge telefonske proge. Danes je bil vzpostavljen železniški promet na liški progi, ker je burja popustila. Prav tako je bil obnovljen promet na drugi skrajšaji-Bakar. Vlaki pa so tudi danes prihajali v Zagreb od vseh strani z velikimi zamudami. V Zagrebu se je temperatura nekoliko dvignila, vendar pa je še vedno hude mraz. Metereologi napovedujejo, da bo okoli 15. t. m. postalo topleje in da bo mraz trajal še en dan ali dva.

Industriji in kontroli cen

Beograd, 12. januarja. AA. Danes dopoldne je trgovinski minister dr. Ivo Andres sprejel zastopnike centrale industrijskih korporacij s predsednikom Vlado Iliecm, industrijem iz Beograda, na čelu Deleagacija je obrazložila ministru svoje želje in potrebe v zvezi z uredbo o kontroli cen. Minister je pažljivo poslušal izvajanje delegacije in obljubil vso svojo podporo.

Hitrostni rekord v nezavesti

London, 12. jan. s. (Reuter). Neki angleški letalec je na lovskem letalu tipa Spitfire nehoti dosegel hitrostni rekord. Ko se je dvignil v višino 8000 m, je izubil zavest. Letalo se je brez kontrole začelo spuščati proti zemlji. Tedaj se je letalec še pravočasno zopet zavedel in srečno pristal. Opazovalci so ugotovili, da je letalo letelo proti zemlji nekaj časa s hitrostjo 650 milj na uro (skoro 1100 km). Sedaj so motor poslali tvornici, da prouči, kakšen učinek je imela velika hitrost nanj.

Požar uničil znamenit grad

Zeneva, 12. jan. AA. (DNB). Kakor poročajo iz Metza, je tam v minuli noči požar uničil znameniti grad Reichshofen. odkoder je leta 1870 maršal Mac Mahon vodil borbo proti Nemcem. Grad je bil last senatorja in župana grofa Lisseuxa.

»Achilles«, ki je spremljala angleško trgovsko ladjo »Island Patri« in neko nemško vojno ladjo. »Island Patri« bi morala že večerj jutraj prispeti v Montevideo, a je do pretekle noči še ni bilo v luko.

Urugvajski zunanji minister je sročil izjavil, da njegovo ministertvo še ni dobilo poročila o kakšni bitki, in da so verjetno vesti neutemeljene. V ostalem je angleška križarka »Ajax« večerj jutraj ob 6. pripeljal v Rio de Janeiro. Ako bi se bilo v rešnici kaj zgodilo, bi nedvomno takoj odplula proti Santosu, kar se pa ni zgodilo.

Angleška admiralteta je danes dopoldne objavila komunikacijo v katerem zanika, da bi se križarka »Achilles« zapletla v borbo z nemškimi piratskimi ladjami. Admiralteta nima nikakih obvestil, da bi se v brazilskih vodah nahajala kaka nemška vojna ladja.

Francozi zaplenili došedaj 439.000 ton blaga

Pariz, 12. jan. s. Francoske kontrolne postaje za vojno tihotapstvo so v pretekli tednu pregledale 6 ladij in zaplenile 12.000 ton blaga, namenjenega v Nemčijo.

Od začetka vojne dalje so francoske kontrolne postaje pregledale 233 ladij in zaplenile 439.000 ton blaga.

Bruselj, 12. jan. j. Agencija Belga je razširila danes oficijelno vest, da se v Londonu nadaljujejo razgovori glede blaga in proizvodov, ki se morajo smatrati za tihotapsko blago. Glede nekaterih vrst tega blaga, ki ga Anglija prištevava to skupino, je Belgija vložila priziv. Po nainovešnih vesteh so bili belgijski ugovori v Londonu upoštevani in je v glavnem že prišlo do sporazuma za sestavo spremenjene seznama tihotapskega blaga. Tudi razgovori, ki jih vodi belgijska vlada po svojih zastopstvih o istem problemu v Berlinu in Parizu, zadovoljivo potekajo.

London, 12. jan. j. Reuter. K večerj-snjemu poročilu o obstreljevanju neke ladje v Severnem morju po angleškem letalu se dodatno doznava, da je bila napadena ladja ribiški brod »Celtica«. Ladja je danes pristala v neki angleški luci in člani posadke so pripovedovali, kako je bil napad izvršen. Nemško letalo je prvikrat priletelo zelo nizko nad »Celtico«, in ko je opazilo, da gre za ribiški brod, se je okrenilo in pričelo mornarje, ki so imeli pravkar opravka z izvlačenjem mreže, obstreljevati s strojnicami. K sreči nihče izmed mornarjev ni bil zadet in tudi sama ladja ni bila vidno poškodovana.

BKE : Ilirija 11:2 (3:1, 4:0, 4:1)

Ljubljana, 12. jan. Nocojšnja tekma v hokeju na ledu med budimpeštanskim BKE in domačo Ilirijo se je končala z visoko zmago gostov, ki so predvedli res izredno lepo tehnično in taktično dobro igró, zlasti pa je briljiral njihov srednji napadalec dr. Miklosz. Madžari so zmagali s 11:2, torej z višjim rezultatom, kakor v Beogradu. V prvi tretjini igre se je Ilirija še dobro držala in je že v prvi sekundi po žitniku zabil vodilni gol, a prejela je tri. V drugi tretjini pa je Ilirija igrala precej podrejeno vlogo in so ji Madžari natresli v mrežo štiri gole. V tretji tretjini pa zopet štiri, vendar je Ilirija dala še enega po Gogali. Zivahni tekmi, ki se je ves čas vodila v ostrem tempu, je prisostvovalo precej gledalcev. Sodil je g. Vodišek dobro.

V odmoru sta Silva Palmetova in Emanuel Tuma predvajala nekaj točk umetnega drsanja in žela lepo priznanje.

Na Korčuli ponesrečena italijanska jadrnica

Split, 12. jan. o. Večerj dopoldne je pri rtu Ražnjaču na otoku Korčuli zavočila na pečino velika italijanska jadrnica s tremi jambilori »Rosina F.« Jadrnica je bila na poti iz Tržiča v Valono s tovorom 25 vagonov cementa. Ko je zadela v podmorsko skalo, je pričela naglo prodirati v ladjo voda. Posadko so rešili predvsem po zaščiti velike požrtvovalnosti posadke našega parnika »Dedinca«, ki je prihljal na pomoč ter rešil vseh osem članov posadke v najhujšem nevarju. Jadrnice same niso mogli rešiti.

Iz državne službe

Beograd, 12. jan. p. Premešeno je vsjil monopski inspektor Viktor Logar iz oddelka za predelavo tobaka k tobačni tovarni v Ljubljani.

V 3/I je napredoval sodnik upravnega sodišča v Celju dr. Anton Križanič. Premešana sta od poštne direkcije v Ljubljani višji tajnik Edo Pičman k direkciji v Novem Sadu in višji tehnični tajnik Rafael Eržen k direkciji v Splitu. Upokojena sta inspektor pošte Maržbor 2 Anton Požega in inspektor pošte Ljubljana 1. Fran Zorc.

Upokoten je tajnik ministertva za šume in rudnike inž. Valentin Vončina.

Kanadske petorčke na svetovni razstavi

New York, 12. jan. AA. (Havas). Predsednik newyorške občine La Guardia je izjavil, da je predsednik svetovne razstave Harwey Gibson obvestil, da so izvršene vse priprave za sprejem in namestitev kanadskih petorčk v krogu svetovne razstave v letu 1940. Osební zdravnik bo petorčke spremljal. Dohodki bodo poslani kanadskemu Rdečemu križu za vojne potrebe.

Vremenska napoved

Zemunska: Beograd in okolica pretežno jasno. Mraz bo še bolj pritisnil. Jutraj večje megle. Slab vzhodni veter. V drugih krajih bo mraz prav tako še bolj pritisnil. Delno oblačno na severni in pretežno oblačno na južni polovici krajevine, kjer bo še nekaj snega, slab vzhodni veter v podonavju, na primorju pa precej huda burja, sicer se bo pa zjasnilo.

Zima popušča, a v prometu zmeda

Ljubljana, 12. januarja
 Mraz, ki je včeraj z ostro burjo najavljeno hujšo zimo, kakor smo je prizivljali zadnje dni, je danes iznenada popustil in vse kaže, da bomo prihodnje dni zajadrali v milijejske zračne tokove. Zadnje tri dni je najvišja in najnižja temperatura nihala med 6 in 11 stopinjami pod ničlo, davi ob 7 je dosegla -10, nočjo ob 17 pa -7. V življenju na ulici se je danes že poznalo vsaj rahlo olajšanje: zlasti šipe tramvajskih voz niso bile tako obupno posute z ledenimi rožami, kakor zadnji čas. V železniškem prometu pa omiljenje mraza še ni rodilo kakšnih dobrih plodov, zlasti brzovlaki še zmerom prihajajo z večurno zamudo. S tem v zvezi nas tudi železniška direkcija naproša za naslednje objave:

Železniška uprava je že opozorila potujoče občinstvo na težkoče, ki jih povzročajo hladni mraz, ki zlasti močno ovira uspešno ogrevanje potniških vagonov. Toda izkušnje kažejo, da bi se dalo s tesnejšim sodelovanjem potnikov in železniškega osebja marsikje doseči mnogo uspešnejše ogrevanje, če bi potniki upoštevali opozoritve službujočih železniških čimteljev zlasti na večjih postajah. Opaža se celo da se marsikateri potnik na opomine sprevodnikov niti ne zmeni, temveč celo nalašč noče izvršiti onega, kar mu je bilo v obliki prošnje povedano. Ni dovolj, da večina potnikov zapira in odpira okna in vrata le v skrajni potrebi, ko pa se najdejo posamezniki, ki menijo da smejo neovirano puščati odprta vrata, se pogovarjati skozi odprta okna itd. Njihovo postopanje je nepravilno, ker povzroča s svojim ravnanjem močno ohlajanje vozov in s tem nevoljo sopotujočih.

Pet vlakov v zametih

Orožniki in železničarji so s silnimi napori rešili 500 potnikov, ki so bili v vlaku pokopani pod snegom

Skopje, 12. januarja
 Iz vse države prihajajo poročila o mrazu in burji, ki sta zadnje dni navalila z vso silo. A nikjer drugje zima najbrž ni prizadejala tolikšnega gorja kakor na Kosovem polju in v okolici, kjer je že dva dni ustavljen ves železniški promet. Snežni zameti pa so zaprli tudi domala vse cestne prehode, da so cela mesta, pa tudi cele pokrajine odrezane od sveta.

Železniško progno, ki veže Skopje z Beogradom, so zameti pri Kosovem polju zasuli v dolžini kakšnih 5 km in na mnogih mestih presega jo višina 4 do 5 m. Beograjskemu vlaku, ki je v sredo obitčal v snegu kakšen kilometer pred postajo Obilič, so

Železniška uprava ponovno naproša potujoče občinstvo, naj v lastno korist postopa po navodilih železniških uslužbencev, če želi, da bodo vlaki uspešno pregreli v hudem mrazu. Sicer bo ostal vsak trud zastonj. Gotovo je, da bo vzajemno vplivanje in sodelovanje potnikov tudi pripomoglo k uspehu.

Zamude vlakov v Mariboru

Maribor, 12. januarja
 Z velikimi zamudami prihajajo te dni vlaki v Maribor. Tako je prispel današnji jutrnji brzovlak s triurno zamudo, večerajšnji popoldne s dveurno zamudo. Železniške zamude spravljajo v zvezo z izredno močno italijansko burjo, ki ovira pravočasni prihod na naše ozemlje. Zamude pa imajo tudi vlaki iz Nemčije. Večerajšnji popoldanski brzi vlak je imel sicer samo polurno zamudo, pač pa je prispel današnji popoldanski vlak, ki prihaja v Maribor ob pol devetih dopoldne, šele ob enajstih. Zamude nemških vlakov spravljajo v zvezo z vremenskimi, pa tudi nevremenskimi prilikami.

Mura v ledenem oklepu

Murska Sobota, 12. januarja
 Take zime že ni bilo 10 let. Kakor takrat je tudi letos Mura zamrznila in ljudje vozijo čez zamrznjeno strugo. Temperatura je po noči stalno pod 20° C, snega pa dovolj, tako da se je razmahnil tudi zimski sport. Sokolsko društvo v Murski Soboti je na svojem letnem telovadšču napravilo drsališče, kjer najde staro in mlado mnogo prijetnega in zdravega razvedrila.

družilo še nekaj poštvovalnih železničarjev, da so se lotili odkopavanja. S težavo so dosegli v vozove in odnesli iz njih najprej otroke v Obilič. To je bilo zelo težavno in nevarno delo, zakaj z bremenom s morali skozi najhujšo burjo gazit visok sneg. Za malimi so rešili še žene in moške Rešene potnike so nastanili po gostilnah in zasebnih hišah v Obiliču, ki je majhna vas in nikoli ni računal na tolikšen naval gostov, ter jih za prvo silo okrepili s hrano in kurjavo.

Komaj so z muko rešili potnike beograjskega vlaka, so se morali lotiti novega dela. Skopeljski vlak, v katerem je bilo kakšnih 200 ljudi in ki je v sredo jutraj ob 3. odpeljal s Kosovega polja, je prav tako ostal v visokem snegu pred Obiličem. Tudi njegove potnike je bilo treba spraviti v vas, in ker je drugih prostorov že zmanjkalo, so jih nastanili v osnovni šoli. Oblast je vsakemu peku naročila, da mora na državne stroške zalagati potnike s kruhom. Zanimivo je, da je komandant polka iz Kosovske Matrice poslal čez 100 planincev-smučarjev obema vlakoma na pomoč, a so se morali vrniti, ker zavoljo viharja in zametov niso mogli dalje. S skopeljskim vlakom je prišlo tudi 40 potnikov, ki bi morali nadaljevati pot z lokalnim vlakom v Prištino. A ker prištinski vlak ni mogel doseči Kosovega polja, so se odločili, da napravijo teh nekaj kilometrov peš. Na poti so jih vnovič zajeli zameti in le s težavo so jih rešili s tem, da jim je sreški načelnik poslal nekaj sani s konjsko vprego na pomoč. V snegu sta obitčala tudi dva vlaka, ki sta bila iz Peči namenjena v Prištino.

Včeraj ves dan niti en vlak ni odpeljal iz Skoplja proti Kraljevu in Beogradu, popolnoma ustavljen pa je tudi promet na progi Skopje-Gostivar-Ohrid. Brzovlak Skopje-Beograd, ki je v sredo ob 20.10 odpeljal iz Skoplja, je ponoči obitčal na odprti progi pri Vranju in je mogel šele včeraj okrog poldneva nadaljevati pot. S tem vlakom se je vozil tudi minister za poljedelstvo dr. Branko Čubrilovič, ki se je vračal iz Grčije, kjer je prebil božične praznike.

Negotin, 12. januarja
 Tudi na železniški progi Negotin-Niš imajo vlaki zaradi silnih zametov, zlasti po strminah Gramade, velike zamude. Vlak ki bi bil moral iz Negotina odpeljati v sredo ob 17., je mogel šele snoči ob 23. na pot. Vendar pa ni mogel doseči Niša, ker so ga zaustavili zameti iz Niša so poslali drug vlak na pomoč, a tudi ta je obitčal v snegu. Nato je bila iz Zaječara odpremljena reševalna kompozicija, a je bila deležna isti usode. Tako so pri Gramadi obitčali kar trije vlaki v zametih, da je bil ustavljen ves promet.

Zaščita otrok za primer vojne

Bolje je biti vedno pripravljen kakor enkrat iznenaden

Ljubljana, 12. januarja
 Marsikomu se je zdelo čudno ko je čital najrazličnejša poročila o pripravah za pasivno obrambo prebivalstva za primer vojne, o poskusnih zatemitvah o najrazličnejših odborih, o naznanjanju nevarnosti, o organizaciji gasilske službe, o tehnični gradbeni službi, o zdravstveni in kemijski službi, ni pa čital ničesar ali pa le malo o posebnih pripravah za zaščito otrok v vojnem času. Zaradi tega bi se mu morda zdelo čudno in bi mislil, da se pri nas o tem nič ne misli, nič ne pripravlja. Toda temu ni tako.

Vnete priprave za zaščito otrok v vojnem času se vrše pri nas že od mesca avgusta, ko je bil izdan od ministrstva vojske in mornarice poseben pravilnik za zaščito otrok, ki je točno določil, kdo je dolžan in kako je dolžan skrbeti za zaščito otrok v vojni. Vsi tisti, ki so bili s tem pravilnikom pozvani, da izvedejo organizatorične priprave za zaščito otrok, predvsem pa Unija za zaščito otrok, ki je po svoji iniciativi postala organ pristojnih oblastev, so se pričeli truditi, da čim prej izvedejo svoje delo. Številna predavanja, navseti staršem, popis otrok, ki ga je izvedla unija s svojimi krajevnimi odbori ob podpori banke uprave in naših občin, pričajo, da se vrši delo s kar največjo naglico.

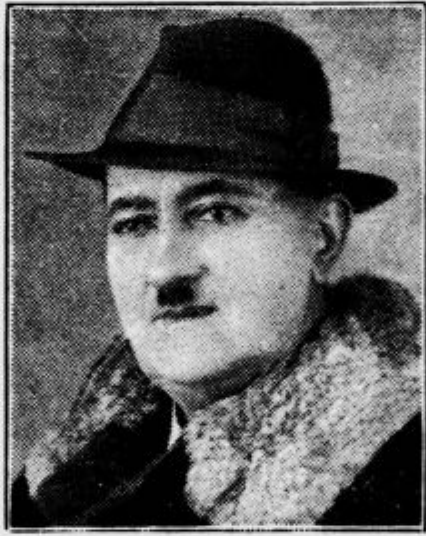
To seveda še ne pomeni, da je vojna pred duri, toda vsak pameten in izkušen človek ve, da je boljše biti vedno pripravljen, kakor pa enkrat iznenaden. Zavednih izkušenj imamo na izbiri ne samo iz pretekle svetovne vojne, marveč tudi od onih držav,

ki se danes vojskujejo med seboj. Komu ni v opomin tragična in grozotna usoda varšavskih otrok? Unija za zaščito otrok prosi zato slovensko javnost v imenu vseh onih, ki delajo za zaščito mladega slovenskega rodu pred grozotami vojne, da jih pri delu podpirajo z razumevanjem, z dobrom voljo, z izvrševanjem in upoštevanjem vseh ukrepov, ki so bili v tem pogledu izvršeni. Unija bo stalno skrbelo po svojih najboljših močeh da bodo javnost, posebno pa starši, podrobno in točno obveščeni o vseh pripravah. V kolikor bi kdorkoli hotel imeti kakšno posebno pojasnilo v pogledu zaščite otrok za primer vojne, naj se obrne na pristojni krajevni odbor unije, na občino ali na šolo. Čim večja povezanost s starši in njihovo zaupanje sta pri tem delu kar najbolj potrebni.

70 let Karla Mayerja

Danes obhaja 70letnico rojstva g. Karel Mayer, poštni kontrolor v pokoku in rezervni kapetan I. stopnje. Po rodu je ljubljčan, otroška in dijaška leta pa je preživel na Vrhniki. Po dovršeni gimnaziji v Novem mestu in enoletnem vojaškem roku pri Janežih v Ljubljani je vstopil v pošto službo. V Trstu in Pulju je kot mlad državni uradnik in zaveden narodnjak vstopil v vrsto nacionalnih borcev. Bil je stalno v stikih z možmi, ki so tedaj vodili slovensko nacionalno gibanje v Primorju. Sodeloval je pri Sokolu in Slovenski čitalnici. Zaradi nezgode pri izvrševanju službe je bil predčasno upokojen. V Ljubljani je služboval od leta 1897. do

1912. Kot predsednik Društva poštne uradnikov se je več let nesebično boril za pravice svojih stanovskih tovarišev; kot izredno sposobnega moža ga je napredna uradniška organizacija postavila za kandidata v občinski svet, kjer je nato več let uspešno zastopal interese uradnih večletnikov. Leta 1906 je ustanovil prvi slovenski lovski klub »Sava« in bil tudi njegov prvi

predsednik. 30. januarja 1907. leta pa je sklical sestanek slovenskih lovcov v Ljubljano in jih pozval, da se osamosvoje. Ta dan je bil položen temelj Slovenskemu lovskemu društvu. Po prevratu se je nastanil na Vrhniki, kjer je bil več let predsednik Samostojne demokratske stranke, občinski odbornik, predsednik Jugoslovenske Matice, starosta Sokola in oblastni poslanec napredne stranke za ljubljanski srez. V pričetku svetovne vojne je bil kot rezervni oficir takoj mobiliziran in je bil poveljnik varnostne čete v Borovnici. Po

Kulturni pregled

Razgovori in stiki v Beogradu

Dr. Milan Kašanin o likovni umetnosti

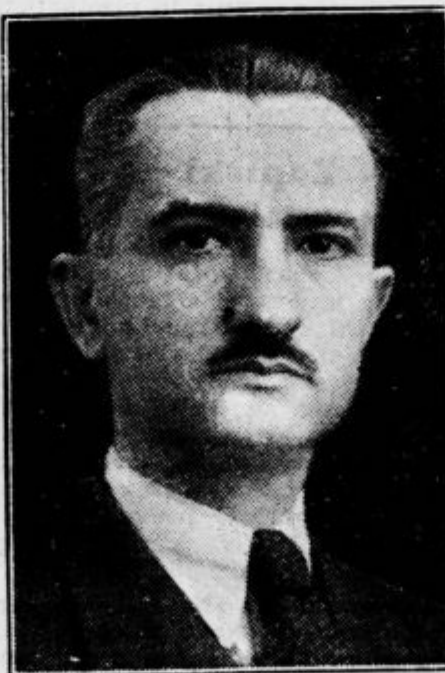
V krasi beograjski umetnostni galeriji, Muzeju kneza Pavla, ki zavzema prostore v nekdanjih kraljevskih dvorih, sem obiskal direktorja te odlične institucije, g. dr. Milana Kašanina. Urednik ene najlepših revij, kar jih je kdaj propagiralo na slovenskem jugu likovno umetnost, »Umetniškega pregleda«, ni samo umetnostni zgodovinar in varuh dragoceniših zbirk, ki jih je poklonila svojemu narodu in njegovi prestolnici mecenaska velikodušnost ustanovitelja Muzeja Nj. Visoč. kneza-namestnika Pavla. G. dr. Kašanin je tudi pisatelj. S svojimi finimi, psihološko poglobljenimi in umetniško izdelanimi novelami iz vojvodinskega življenja (zbirka »Jutrenja i Bdenja« i. dr.) in z romanom »Trokošuljnik« se je g. dr. Kašanin trajno vpisal v srbsko pripovedno literaturo. Važna in odgovorna funkcija direktorja Muzeja kneza Pavla in urednika njegovega glasila je obrla njegovo dejalnost v drugo smer in ga — kakor upamo, ne za vedno — iztrgala lepi književnosti. Tem bolj pa se uveljavlja njegovo izbrušeno pero na področju likovno-umetnostne estetike in zgodovine.

G. dr. Kašanin mi je z ljubeznivo uslužnostjo dal informacije o sedanjem stanju likovne umetnosti v beograjskem kulturnem krogu.

Tudi tu velik napredek

— Če hočemo spoznati sedanje stanje naše umetnosti — je dejal g. dr. Kašanin

— moramo napraviti primerjavo med tem, kar imamo v likovni umetnosti danes in kar smo imeli pred tridesetimi leti. V nekem časopisu je približno pred tridesetimi leti izšlo pismo iz Beograda, ki poroča, da je neki umetnik priredil razstavo svojih del. Ta prireditev vzbujala znatno pozornost, ker je prva te vrste po poldnevem letu. Dandanes je malo dni v letu, da nimamo v Beogradu vsaj eno, če ne več umetnostnih razstav. Danes šteje Zdrženje likovnih umetnikov v Beogradu več kakor sto slikarjev in kiparjev, ki žive pretežno v prestolnici. Že to pričuje o velikem kvantitativnem napredku naše likovne umetnosti. Prav tako kaže veliko razliko med nekimi in sedaj statistika o nakupu likovnih umetnin. Večina teh nakupov odpada na kraljevski dvor, čigar reprezentant, knez namestnik Pavle kupi vsako leto na pomladanski razstavi jugoslovenskih likovnih umetnikov v paviljonu »Cvijete Zuzorić« najmanj za stotisoč d'narjev umetnin in jih pokloni muzeju, ki nosi njegovo ime. Drugi kupec je država, ki nakupuje umetnine preko prosvetnega ministrstva, ministrstva zunanjih zadev ali kako drugače. Ne smemo pozabiti tudi za naše razmere kar ogromnega prispevka za likovno umetnost, ki ga je dala Narodna skupščina s tem, da je razpisala konkurso na freske in kipe, ki so se ga udeležili umetniki iz vse naše države. Tudi zasebniki kupujejo brez dvoma dandanes mnogo več

umetnin kakor nekoč, dasi bi lahko našli umetniki prav s te strani zaslužili še dosti več, če bi bila zasebna iniciativa še bolj naklonjena domači umetnosti in umetnosti sploh. V tem pogledu ima pri nas največje zasluge društvo »Cvijete Zuzorić«, ki je zgradilo svoj paviljon in

zagodovino umetnosti. Poleg tega prireja Muzej velike razstave tuje umetnosti, da po tej poti seznanjamo občinstvo z razvojem in stanjem umetnosti; v drugih deželah in tako prispeva k njegovi umetnostni vzgoji. Tako je naš muzej med drugim priredil razstavo francoske in italijanske umetnosti; zlasti razstava italijanskega portreta je dosegla rekorden uspeh, saj je v teku šestih tednov obiskalo več kakor 81.000 ljudi in prodanih je bilo okrog 12.000 krasno opremljenih razstavnih katalogov. Muzej kneza Pavla je izdal tudi svoj prvi katalog moderne umetnosti, redno pa izdaja revijo »Umetniški pregled«, ki izhaja vsak mesec razen avgusta in septembra in je posvečena umetnostni preteklosti in sedanosti pri nas in v vsej Evropi. Druga važna institucija v Beogradu je Akademija likovnih umetnosti, ki je v zvezi s šolo za aplikativno umetnost. Ta šola z značajem srednje šole je nekaka pripravnica za akademijo, ki zavzema položaj visoke šole; v nji se specializirajo bodoči strokovnjaki za umetno obrt. Srednja šola se sedaj počasi organizira po raznih stopnjah. Napredek likovno-umetnostnega življenja v naši sredini izpričuje nadalje tudi dejstvo, da mu danes posveča dnevi in revialni tisk mnogo večjo pozornost, kakor kdaj koli v preteklosti.

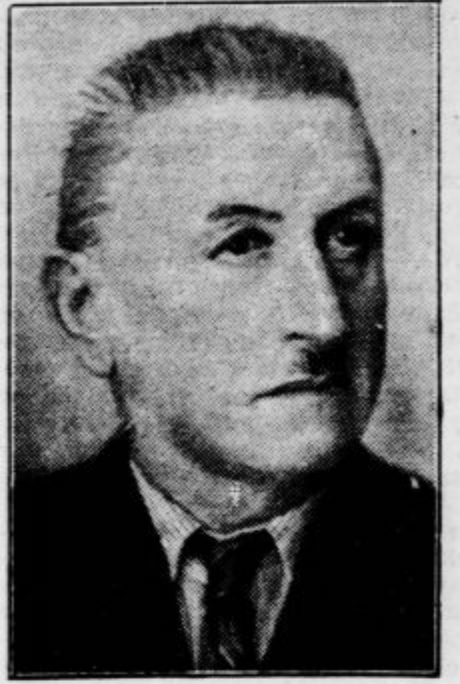
Praznik Antona Bulca

Na Mirni na Dolenjskem se je na današnji dan pred 70 leti rodil g. Anton Bulc, posestnik in gostilničar v Mokronogu. V zgodnjem detinjstvu je zgubil očeta in se je po končani osnovni šoli z vso materino doto — z dobrimi nauki — napotil v svet. Izučil se je mesarske obrti in je kot pomočnik prepotoval domala pol sveta. Nabral je obilo izkušenj. Naučil se je nemščine, madžarščine, rumunščine in italijanščine. Ko se je vrnil v Mokronog, si je brž ustanovil lep položaj. Njegovo gospodarstvo z mesarsko in gostilničarsko obrtjo je zaslovelo in Anton Bulc je postal s svojim naprednim gospodarstvom vzor svoji okolici. Kmetje in tudi drugi so hodili k njemu, saj je bil z navseti in dejanji odprtih rok za vsakogar. Rad je pomagal revežem Sodeloval je tudi v družstvenem življenju. Bil je ustanovitelj vseh naprednih društev v Mokronogu, za Sokola si je stekel še posebnih zaslug. Tudi občina ga šteje med

Socialni položaj umetnikov

Na vprašanje glede socialnega položaja naših likovnih umetnikov vam lahko odgovorim tole: Prav mahaen del (največ 10%) stoji mater alno zelo dobro, lahko bi celo rekli, da so premožni. Drugi del, no številu morda kakšnih 20 odstotkov, živi povsem spodobno; so to profesorji umetnostnih šol v rangu visokih uradnikov. Kakšnih 20 beograjskih likovnikov je nastavljenih po srednjih šolah, tako da

svoje najdelavnejše žlane, saj je bil odbornik polnih 36 let, večkrat tudi poštupan. Ob katastrofalnem požaru leta 1911, ko je trg Mokronog pogorel, mu je uspelo, da je po požaru prizadetim izposloval brezobrestno posojilo za obnovu domov. V poslovnem življenju je navezal živahne stike

Priznanje Dragu Supančiču

Ljubljana, 11. decembra
 Učiteljski pevski zbor »Emil Adamič« je imenoval za svojega častnega člana tajnika ljubljanske sekcije JUU, strokovnega učitelja g. Dragu Supančiča in mu pri tej priliki izročil spominsko diploma, lepo delo slikarja-grafika E. Justina.
 Drago Supančič je bil med ustanovitelji učiteljskega pevskega zbora, mnogo let njegov predsednik, ves čas pa njegova duša, saj brez njegovega vztrajnega dela zbor nikdar ne bi dosegel tako lepih uspehov, kakor jih je. Posebno se je Supančičevo delo izkazalo v organizatornem pogledu. Sam je organiziral in pripravil vse domače koncer-

te pa tudi večtedenske koncertne turnee po Češkoslovaškem in Bolgariji, koder si je pevski zbor slovenskih učiteljev utrdil glas enega naših najboljših vokalnih zborov. Prav ob priliki organiziranja teh turnej in na turnejah samih je Supančič navezal mnogo iskrene stike s slovenskimi sosedi; sklenjena so bila številna prijateljstva, ki niso usahnila niti sedaj, ko marsikje ni mogoče nekažnovano izpovedovati svoje slovenske pripadnosti. V pogledu slovenske skupnosti in zavednosti je Supančič storil več kakor kdorkoli tistih, ki so si včasih vzeli ta posel v zakup. Zato so imele vse inozemske pevske turnee učiteljskega pevskega zbora poleg kulturnega prav tolikšen nacionalen manifestacijski značaj in prav noben koncert ni ostal brez tega poudarka.
 Drago Supančič pa je tudi organiziral vse inozemske turnee trboveljskih slavčkov, ki so dobro pripravljene vselej odlično uspele. Tudi zato gre hvala njegovim organizacijskim sposobnostim in je njegovo imenovanje za častnega člana učiteljskega pevskega zbora res primerno priznanje zaslug, ki si jih je stekel za naše učiteljstvo s svojo sposobnostjo in delavnostjo.

tudi s tujno. Njegove poslovne zmožnosti so kmalu ugodno odjeknile v vsem okoliškem gospodarstvu. Anton Bulc je postal širok srednje Evrope ugodna tržišča za izvoz živine. Tako je dosegel za kmete boljše ceno, najsi mu je pri tem tujina vzela vse. Pri večjem kontingentu izvoza mu je goveja kuga v inozemstvu pobrala celotni izkupiček. Kljub bridki izgubi ni klonil. Prišel je znova. In znova mu je uspelo, da si je ustvaril ugodne pogoje za gospodarski razvoj. Pri vsem delu mu je zvesto stala ob strani žena Gabrijela iz ugledne Zakelnevo družine iz Trebelnega. Ko se danes ob njegovem lepem jubileju zbirajo okrog svojega očeta hčerka g. Mici Habijanova, gostilničarka pri »Kameniti mizi« v Šiški, gospa Gabi, soproga znanega kulinarčnega umetnika Jožeta Forška iz Novega mesta, ter hčerke Pavla, Julči, Fani, sin Toni in sin Henrik, ki sedaj gospodarj z družico Mici na jubilejantovemu domu, se tudi mi pridružujemo s čestitkami krepkemu jublantu in mu želimo še mnogo zadovoljnih let!

Karla Bulovčeva

razstavlja po desetih letih v paviljonu pod Tivolijem. S plastiko in mnogimi risbami prikazuje svoje delo in napredek v desetletju umetniškega udejstvovanja. Razstava

Karla Bulovčeva: Podoba gđ. G. I., marec 17. t. m. in nikakor ne bo podložana, ker bodo takoj nato razstavni prostori oddani za druge razstave.

— Pri gotovih boleznih žolča in jeter, žolčnega kamna in zlatence urejuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda prebavo in pospešuje izpraznenje črev. Kliničke izkušnje potrjujejo, da domače zdravljenje dobro učinkuje, ako se jemlje zjutraj na tešče Franz-Josefova voda, pomešana z nekoliko vroče vode.

Ogl. reg. št. br. 30474-32.

lahko sklepamo: polovica beograjskih umetnikov ima eksistenčni položaj urejen vsaj kolikor toliko ugodno. Druga polovica, med katero so pretežno mladi umetniki, živi že mnogo težje, nekateri so celo v prav slabih razmerah. Tudi socialno vprašanje naših likovnih umetnikov ni več zanemarljivo. Pravkar je v teku akcija beograjske mestne občine, ki jim hoče na zadrufni podlagi pomagati, da si zgrade hiše in ateljeje in si tako postavijo trdnje bazo za nadaljni socialni obstoj. Prosvetno ministrstvo je tudi odredilo, da morajo dobiti umetniki na podstrešjih novih srednjih šol primerne prostore za ateljeje. Morda se bo v doglednem času resničil stari načrt, da se zgradi posebna kolonija beograjskih umetnikov, ki bo dobila ime po pesniku in si karju Djuri Jakšiću.

Tako opažamo kljub vsem težkotam, ki izvirajo iz posledic formiranja in nagle rasti naše prestolnice, ter seveda iz splošne krize, v kateri se nahaja naša družba in današnji svet sploh — vzlic vsem tem težkotam, pravim, opažamo veliko pulzacijo umetnostnega življenja. Vse kaže, da je naša likovna umetnost na dobri razvojni poti.

Razgled po generacijah

— Sedanje stanje naše likovne umetnosti bi si lahko orisali najbolj pregledno po posameznih umetniških skupinah. Predvsem je tu danes žal že precej razredčena skupnina starih umetniških veteranov, ki so pred vojno zavzemali odlični umetniški položaj doma in bili znani tudi v zunanem svetu. Sta to slikarja Paja Jovanović in Uroš Predić in kiparja Djorka Jovanović in Simion Roksandić. Čeprav so ti umetniki dovršili sedemdeset, nekateri celo osemdeset let, še vedno počasi delajo. Mlajši umetniki jih uvrščajo v staro akademsko šolo, ki je bila na vrhuncu svoje slave okrog leta 1900,

Opustošenje po strašnem potresu v Turčiji

Posnetki iz Ersingjana. Levo: Prebivalci, ki jim je potres vzel streho, se grejejo ob pečici na prostem. — V sredi: Zasilno zaklionišče. — Desno: Ena izmed nedolžnih žrtev velike katastrofe

Sile in snežinke

Kako nedolžna je videti stvar, kadar plavajo snežinke skozi zrak na zemljo! V tem samo ob sebi umevnem dogajanju pa tičijo pravi čudeži sil. Majhen račun nam pokaže, kakšne morajo biti energije, ki sodelujejo pri običajnem snežnem metezu.

Srednje veliko mesto s 100 milijoni štirijskih metrov površine je pokrila 10-centimetrska snežna odeja. Kubičen centimeter rahlega snega vsebuje povprečno 0.15 g vode. Če izračunamo težo omenjene snežne odeje, dobimo vsoto 15.000 ton. To snežno breme so morale sile prenašati najprej skozi zrak, za kar je bilo treba tisoče in tisoče konjskih sil, ki izvirajo kleno iz sončnega žarjenja. Ta preoblikovanja energij se dogajajo dnevno in vsako uro v ozračju in se potem ne sme čuditi elementarni sili kakšnega snežnega viharja ali vse podirajoči sili kakšnega plazu.

Izredno fino razdeljena vodna para v ozračju potrebuje za to, da se spremeni

Energije, ki sodelujejo pri snežnem metezu — Niti dve snežinki nista enaki

v led, nekaj nastavkov, jeder. Če so ta jedra trda telesa, kakor saje ali delc prahu, tedaj se vodna para okrog njih že pri nekoliko stopinjah pod ničlo usede kot led. Tako nastanejo ledne iglice, ki lahko narasejo do lednih kep in zrnce sodre. Znani so šteje primeri, da so našli v takšnih koških ledu semenska zrnca cvetlic ali celo majhne žuželke, ki so jih zračni toki dvignili v višine, nastajajo padavine.

Tudi drobni ledeni kristali lahko predstavljajo jedra za ledne ploščice, ki nastajajo v zelo velikih višinah in zelo hudem mrazu. Že z navadnim povečalnim steklom lahko občudujemo čudovite oblike pretankih in fino razčlenjenih snežnih kosmičev. Ti snežni kristali se tvorijo po strogih naravnih zakonih, a v nešteto različnih oblikah, tako da skoraj ni snežinke, ki bi bila enaka drugi. Vsaka zase je čudovit umotvor, nara. a jih pa siplje z nežno in iznajdljivostjo, da bi gola zemlja tudi v zimskem času imela svoj pravičen okras.

Izjave ruskih ujetnikov

Vsi so verni kristjani, toda v cerkev ne zahajajo

Neki dopisnik agencije United Press poroča, da so mu finski vojaki ponovno pripovedovali, da se večina ujetih ruskih vojakov pred jedjo in po njej prekržiža. Dopisnik je imel potem priliko, da je razne ujetnike v nekem taborišču povprašal glede njihovega stališča do vere.

Vsi so zagotavljali, da so verni kristjani, toda visoki davki, ki jih boljševiki pred

pisujejo vsakemu vpisanemu članu pravoslavne cerkve, jih ovirajo, da ne morejo obiskovati službe božje. Ujetniki, s katerimi je govoril, so bili vsi kmetje iz kolhozov pri Tull. Večina jih ni znala ne pisati ne brati. Izjavljali so, da niso člani komunistične stranke.

Na vprašanje, da-li je res, da silijo politični komisarji ruske vojske s strojnimi napadom so pritrjevali in izjavljali, da so sami videli, kako so komisarji streljali na lastno vojaštvo. Nekateri njihovi tovariši so na ta način izgubili življenje.

Angleška obramba

V Londonu imajo izborno organizirano pasivno obrambo. Ta ženska, ki pripada zaščitnemu oddelku, drži v eni roki alarmni zvonec, v drugi plinsko masko, na glavi pa nosi jekleno čelado

Prvi dvoboj v zraku

Dvoboji v zraku niso danes nič posebnega. Vojna porodila jih omenjajo vsak dan. Prešlo pa je že več nego sto let, od kar se je odigral prvi takšen dvoboj. Šlo je za življenje in smrt.

L. 1808. sta se spopadla dva galantna kavalirja Napoleonovega dvora, gospod de Grandpre in gospod le Pique, zavoljo lepe primadone cesarske opere. Sklenila sta, da odločita stvar z dvobojem v zraku. Dvgnila sta se istočasno z dvema balonom in s puško sta drug drugemu streljala v balon. Strel gospoda de Grandpre je napravil luknjo v nasprotnikov balon, le Pique je s svojim sekundantom strmoglavil na tla. Oba sta obležala mrtva, med tem ko je Grandpre pristal živ in zdrav.

Ob nekem drugem dvoboju sta nasprotnika uporabila še bolj nenavadno orožje. Znameniti učenjak Rudolf Virchow je ostro kritiziral kancelarja Bismarka. Ga, ki je znal biti zelo občutljiv, ga je pozval na dvoboj. »Dobro,« je odgovoril v rchow mozem, ki so mu prinesli Bismarkov poziv, »sprejemem.« Ker sem pa jaz pozvan, imam tudi pravico izbirati orožje. Tu je orožje! S tem je pomolil prisenečenim gospodom dve veliki, na videz popolnoma enaki klobasi. »Ena izmed teh klobas je okužena s smrtnimi kalmi trihinoze. Druga je popolnoma zdrava. Ekselencija

Diktatorja nemškega gospodarstva

Feldmaršal Göring

In njegov namestnik drž. tajnik Körner

Pariz plete

Ob vsakem času, na vsakem mestu, v vseh mogočih okolščinah pletejo sedaj v Parizu nogavice, volnene saje, pulloverje, čopce in druge reči za vojake na fronti. Ne samo v hotelih in kavarnah, doma in v družbi, tudi v podzemski železnici je videti žene in dekleta, ki pletejo. Nastale so neštete volnene saje in klub. Zenske s. izdajajo nove pletilne vzorce s tisto skrivnostnostjo, kakor drugače kakšne kuhinjske recepte.

Od kar izdeluje angleška kraljica s svojim hišnim osebjem sama pletenine in od kar ocenjuje tudi ga. Lebrunova, žena dr-

Pridnost francoskih deklet in žena

žavnega predsešnika volnene stvari, ki odhajajo na fronto, s šteje vsaka Parizanka v cast, da pokaže v tem področju najboljšo kar zmore. Tudi velike modne tvrdke imajo svojo korist od te vne francoskih žena in deklet za pletenje. Z marsikaterimi na roko pletenimi nalkostmi, s katerimi krasijo svoje zimске modele, ovratnice, torbice, pasove, manšete itd., dajejo mnogo pobude ne samo svojim imovnejšim klientinjam, temveč tudi ženam iz ljudstva, ki s pred izločnimi modnih tvrdk mmogrede na hitro prekoprirajo kakšen nov pletilni vzorec.

Pravica v živalskem svetu

Nenavaden obračun med vranami

Farmer Goff iz Verdona v Manitobi pripoveduje o nenavadnem primeru justice v živalskem svetu.

Bela vrana se je izgubila in se je ustavila v bližini gnezdišča desetih črnih vrani. V trenutku so jo črne tovarišice obkobile in je niso pustile več proč. Potem se je zdelo, kakor da se črne vrane razovarjajo o usodi tujke. Končno je naj-

večja izmed vrani opisala okrog njekrog, ki so mu sledile vse druge. Bela vrana je ostala na svojem mestu, ne da bi mislila na odpor. Po kratkem postopku so jo bile črne vrane po vseh pravih obseideli na smrt, a način, kako so sodbo izvršile, je bil podoben kakšni svečanem ceremoniji. Sodnica za sodnico je nesrečno ki se ni premaknila, krepko uskala s kljunom, dokler se ni zvrnila in obležala mrtva.

Skrivnostna afera s strupom

Med zatemnitvijo zasačen sumljivec

Francoske policijske oblasti se bavijo s skrivnostno afero. V Dijonu so med zatemnitvijo prijeli nekega Gastona Maillarda, ki se je vozil v avtomobilu v spremstvu nekega moža in neke ženske ter se izkazal s ponarejenimi papirji. Njegovima spremljevalcema je uspelo zbežati, pri Maillardu pa so odkrili vlomilsko orodje in stekleničice z izredno močnim strupom.

Izvedenci so izjavili, da bi bilo s tem strupom mogoče umoriti na stotine ljudi. Maillard se je zgovorjal da je hotel oba pobega spremljevalca prepeljati sicer iz Pariza v Marseille, da ju pa ne pozna in da ni imel niti pojma o strupu. Med njegovimi listinami je bila tudi izkaznica, ki mu je dovoljevala ghati se prosto med utrjenimi črtami.

Prej diktator, zdaj profesor

Bivši diktator Litve prof. Voltemaras, ki so mu šele pred kratkim vrnil državljanske svoboščine, je bil na humanistični fakulteti domače univerze imenovan za profesoria litvinskega jezika. Profesorji zbor je oddal zanj 11 glasov dva profesoria sta glasovala proti, trije pa so se vzdržali glasovanja. Izvolitev mora zdaj potrditi še državni poglavar.

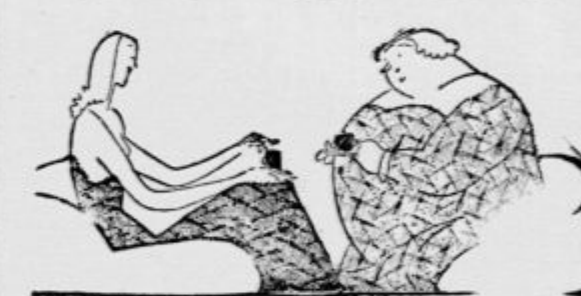
Nemški geologi v Moskvi

Stockholmski »Aftonbladet« poroča, da je priselja v Moskvo skupina nemških geologov, strokovnjakov za iskanje petrolejskih vrelcev. Rusi so Nemce prijazno sprejeli ter so izjavili, da jim bodo v vsem radi na razpolago.

ANEKDOTA

Sloviti zdravnik Hufeland je menil pred nekim predavanjem, da je svojo žepno uro pozabil doma. Zaman jo je iskal v desnem žepu telovnika. Obrnil se je k slugi in ga prosil, naj bi stopil k njemu na dom ter uro prinesel. »Če pohitite,« je dejal in segel v levi žep, od koder je potegnil uro ter nanjo pogledal, »se lahko vrnete do pol devetih.«

VSAK DAN ENA

»Popolnoma sem obupana, ker je poslabšano modernu držati skodelico kave na kolnih.« (»Texas Ranger«)

Potres in filozofija

Vtis lizbonske katastrofe na sodobnike — Voltaire, Rousseau in Kant

Po svojem obsegu lizbonski potres 1. novembra 1755 sicer ni bil tako silen kakor zadnja potresna katastrofa v Turčiji, toda na sodobnike je vplival nemara še bolj. Dve tretjini mesta sta se tedaj zrušili. Trinajst metrov visok val je sodeloval pri tem strašnem razdejavanju. V njem je izgubilo življenje 32.000 ljudi.

Kako je vest o tej katastrofi učinkovala na ljudi je med drugim razvidno iz Goethevih spominov. Veliki pesnik, ki je tedaj šel šele sedem let, pripoveduje, da je v njem vse življenje grehel neljuzni strah, ki se je tedaj razširil preko sveta, ki se je bil že privadil miru. A tudi tedanje filozofe, kakor Voltaire in Rousseauja, je dogodek silno pretresel. Kant je kata-

strofi posvetil poseben spis, ki se zaključuje z besedami, da se človek ni rodil zato, da bi na tem prizorišču nečimernosti gradil večne domove. Prav tedaj je vladal filozofski optimizem Leibniza in lizbonska nesreča je učinkovala kakor porog proti njemu. Ljudje so postali skeptični do vere, da je naša zemlja najboljša izmed vseh svetov.

Čaj iz jabolčnih olupkov

Vroč čaj iz jabolčnih lupin je izborno domače zdravilo proti prehladam. Če ga pijemo v postelji, nam povzroči močno potenje.

MICHEL ZEVACO: Don Juan

ROMAN.

Nekaj korakov za njo je stal don Juan Tenorio in jo gledal...

Grozni dogodek ga je bil najprej vrgel ob tla, kakor njegove štiri nasprotnike. Toda močna živčnost in morda tudi prirojeno nejeverje sta mu prizanegli dolg prepričevali; četrti dan je bil spet pri zavesti, in peti dan je vstal. Ker mu je pa to, kar je imenoval privide razdražene domišljije, še vedno vznemirjalo duha, je ostal doma in napel vsvo voljo, da uredi svoje spomine.

O tem, da so bili Girena, Zafra, Caniedo in Veladar sklenili njegovo smrt, skoraj ni mogel dvomiti. To je bilo dejstvo. In ker mu je to dejstvo napotovalo, ga je kratko in malo zanikal. Nepreklicno mu je odrekal resničnost! In po tem takem... kaj? Nu, xeres in alicante sta pojasnjevala vsi dogodivščino! V resnici ni bila znila četvorica niti besede o Silviji, o Christu, o Lavri ali o Rosi. Kakor še vsakokrat po skupnih povipkah, jih je bil zapustil vesle in mirne, brez prave zavesti o kraju in uri. Vrnili se je domov, ne da bi vedel, kdaj iz neznanega vzroka ki mu ga je bilo sicer malo mar, ga je ropadla vročica! Ta si je izmišljala četvorico svetlih hodel zasanih v mizo, in dobre, brezskrbne prijatelje, kako se po-

stavljajo za sodnike in krvnike; ta je ustvarila čudni privid mize na zadnjih nogah, kako se obsejana zaganja proti njemu! Ali more miza hoditi, drugače kakor v vročnem snu? Ali more zblazniti in podivjati? Nu, vino se je bilo res konenito poigralo z njegovimi možgani...

Do tod je bila stvar torej v redu. Ostalo je samo nekaj: Christa je bila morala priti v kapelico svetega Frančiška. Kaj je neki zdaj mislila Christa? In kaj naj ji reče, kako niti se izgovori? Tega vprašanja se je lahkosrčno otrešel. Nikoli si ni naprej pripravil izgovorov — zmerom se je zanašal na to, da mu odločilni trenutek vdohne pravo misel in pravo besedo: rešilno, vzvišeno laž, ki je resničnejša od same resnice!

Zadovoljen, da je bil tako pometen navleko ki mu je polnila glavo, je zaspal globoko, čvrsto spanje, in naslednje jutro ga je spet našlo postopajčega okrog Ulloškega dvorca, polnega moči in radostne samozavesti.

Desetih je že zavil v uličico de los Angeles potrepilivo prepričan, da mu mora sreča nakloniti priložnost za razgovor s Christo. S Christo! Oh, to ime se je komaj še oblikovalo v njegovem duhu. Vse te priprave so mu bežale iz spomina nekam v nerazločno daljavo! In vendar je bil tu zaradi Christe. Tako si je zatirjeval... A v tem je mahoma zagledal Leonoro.

Ni je raznal. Toda spoznal jo je pri tisti uri. Bila je ona! Sam ne vedoč, kako in kdaj, je smuknil za njo v kapelico.

Čemu? Iz kakšnega nagiba je krenil v božji hram? Leonora je stopila vanj — drugega vzroka ne bi bil mogel navesti.

Z mojštrskim očesom je na prvi mah presodil položaj. V cerkvi ni bilo nikogar — samo tam v ozadju je klečala na moliniku zrušena rostava v črtni, gotovo kakšna vdova; na to se ni bilo vredno ozirati. Ogniti se je moral edino spremljevalke, ki je čakala pred korom. Juanova pot proti oltarju, za katerim je morala biti Leonora, je bila brezprimerno drzna in spretna. Zdalj bi ga bil človek imel za steber, zdaj za kamenitega svetnika, zdaj za klop. Vse to je igral. Bil je utelešena tišina. Na kraju, ki je bil najtoli oddaljen od done Elvire, se je gibčno zavijtil čez pregrado... V naslednjem trenutku mu je obstalo poželjivo oko na Leonori.

»Kaj! je vzkliknil v svojem srcu. Toliko miline v njeni devični drž! Toliko ljubkosti v razmerjih tega skldnega telesa! Kolikani prekaša lepoto, ki jo je prisotna moja siromašna domišljija. Ali je mogoče, da sem že kdaj kateri rekel: ljubim te? Ne, ne moje ustnice so lagale, moji jeziki je horebulil kniti ona ki jo je iskala moja nepirna ljubezen je tu! Tale je! In jaz jo ljubim! Zmerom sem ljubil samo njo, nikoli nobene druge!»

Don Juan ni videl, da je Leonora jokala... Jokala je tiho, naihuiši krč se je bil že unesel. Z vsa siceršnjo svojo zaupanja je nonavljala molitve, ki se jih je bila naučila od raičke matere; v tem ko je mrmrala latinske besede je časih za kak trenutek nehala paziti na njih pomen, in

njeno srce se je obrnilo k mrtvi sestri... Zdalci je legel nanjo tesnobni občutek, da jo neko opazuje.

Nejevoljno se je obrnila: še tisti mah je planila pokonci... in on, don Juan... je ponižno pokleknil!

Pogledala ga je...

Oseplen je zaprl oči — in jih v naslednjem trenutku spet odprl, kakor da bi v dolgih požirkih slastno pil njeno podobo. Že se je hotela umakniti... a ne! Misl, da naj z nobeno besedo ne udari tega človeka in mu prizanese očitek brezčastja, se ji je zazdela nova oskrumba imena de Ulloa. Gnev in bolečina sta kresala v njenem očesu plamen, ki bi ga bil moral sezgati, a mu je v resnici pomenil samo sladkost... Leonora pa je mislila na Christo. Na Christo, svojo prevarano, oskrunjeno, umorjeno sestri! Temna rdečica ji je stopala v čelo. Išoč besede, ki bi izrazila vse neno strašno sovraštvo do tega človeka, je nagonsko krenila proti njemu...

In don Juan je iztegnil roke!

Leonora je videla ta gib, in tisti mah jo je izpreletelo. Po čudni miselni zvezi se ji je zazdelo, kakor da bi obsioenec iztezel roke in prosil milosti... Zločinec, obsojen na smrt. In že je izpregovorila.

Čudno: govorila je, ne vedoč kaj govori. Njene lastne besede so bile zanjo samo zvoki. Nejasno se ji je zdelo, da so postale njene ustnice ubogljivo orodje nekega drugega uma, do katerega ona nima moči. Čutila pa je, da ji ta um narekuje prvi tisto, kar bi sama hotela povedati.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Dln 3.— davka za vsak oglas in enkratno pri-
stojbino Dln 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo
služ. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dln 12.— Dupli-
ni in ženitve se zaračunajo po Dln 2.— za vsako besedo, Dln 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Dln 5.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dln 20.—
Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Dln 1.— za besedo, Dln 3.— davka
za vsak oglas in enkratno pristojbino Dln 5.— za šifro ali dajanje
naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Dln 17.—

Sobe išče

Višji drž. uradnik
išče opremljeno sobo. V
centru mesta ali neposredno
bližini za takoj. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
šifro »Soliden 22«, 862-23a

Glazbila

Harmoniko
otrotko, rabljeno, kupim.
Ponuditi jo v trgovini: Ko-
lovodska ulica 30. 827-26

Ženitve

Uradnik
želi resnega znanja v svrhu
ženitve z resno dobro srčno
gospodino od 18 do 21
let. Prednost imajo privatne
uradnice. Resne neanoni-
me dopise s sliko, diske-
cija zadržana na ogl. odd.
Jutra pod šifro »Ljubezena«, 805-25

Ravno

ZA VSAKO PRILIKO
najboljša in naj-
cenejša oblačila
si nabavite pri
Preske-ju,
Sv. PETRA C. 14

OTOMANE

po din 320.—
nudi
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

OTOMANE po din 320.— nudi R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13

ZAHVALA

Bog povrni vsem, ki so pokojni gospej
ZOFKI dr. LENARDOVI
pomagali v boleznih in trpljenju in ki so jo spremili
na zadnji poti.
Zalec, dne 12. januarja 1940.
Žalujoči soprog, sinova in sorodniki.

Naše gledališče

D R A M A

Sobota, 13.: Profesor Klepec. Krstna pred-
stava. Premierski abonma.

Nedelja, 14. ob 15.: Kozarec vode. Izven.
Znižane cene od 20 din navzdol. Ob
20.: Kupčija s smrtjo. Izven. Znižane
cene od 20 d.n navzdol.

Znani slovenski pisatelj dr. Ferdo Ko-
zak je napisal zabavno komedijo: »Pro-
fesor Klepec«, katere krstna predstava bo
drevo za premierski abonma. Dejanje se
vrši na domu detektiva Zulaja (Cesar), pri
katerem je Klepec (Gregorin) podnajem-
nik. Zaplet, ki nastane vsled najdbe pre-
povedanih letakov in profesorjeve nepre-
mišljenosti, je zabaven in vodi do srečnega
razpleta. Komedijo je z režiral dr.
Bratko Kreft.

Nedelja v dramo bo v znamenju lahkega
repertoarja. Popoldne bodo uprizorili fran-
cosko komedijo »Kozarec vode«, delo Scri-
bea, v katerem je orisa razmere na an-
gelskem dvoru za časa vladavine Anje.
Nekoliko satirično gledanje na ženske, ki
imajo vlado in moč v rokah, ustvarja nad-
vse duhovite dialoge in zabavne situac-
je. — Zvečer pa bodo igrali Avertčenko-vo igro
»Kupčija s smrtjo«, zgodbo o spekulaciji
s posmrtnim zavarovanjem. Sprva popol-
noma resno dejanje dobiva zabavne
preokrete in pelje do veseliga konca. Od-
lično odigrana igra ima uspeh.

O P E R A

Sobota, 13.: Traviata. Izven. Gostovanje
Zlate Gjunjenac in Antona Dermota.

Nedelja, 14. ob 15.: Pri belem konjičku.
Izven. Znižane cene. Ob 20.: Frasqui-
ta. Izven. Gostuje Zlata Gjunjenac.

Drevo bo v naši operi izreden umetniški
večer, na katerem bosta gostovala v Ver-
dijevi »Traviati« naša odlična umetnica,
Zlata Gjunjenac, članica beograjske ope-
re in Anton Dermota, član dunajske dr-
žavne opere, ki je v inozemstvu znan že
posebej zaradi svojih stalnih, nadvse uspeš-
nih nastopov pri solnograških slavnostnih
igrah. Dermota je mehak, lirčen pevec,
visokih kvalitiet, ki mu jih enodušno prizna-
va tudi vsa tuja strokovna kritika. Z Gjun-
jenčevo, ki je naša najboljša Violeta,
nam bo kot Alfred gotovo nudil pravega
umetniškega užtka polno stvaritev. Pred-
stava bo izven abonmaja.

V nedeljo popoldne se bo uprizorila ve-
sela R. Benatzkega opereta »Pr. belem
konjičku«, ki jo štejejo med najuspelej-
ša tovrstna dela na našem odru sploh.
Zdravega humorja in duhovitih domislekov
je v njej toliko, kolikor ne zlepa v kateri
drugi opereti. V glavnih partijah se odli-
kujejo Zupan, Modest Sancin, Peček, B.
Sancin, Pol čeva, Barbičeva in Japljeva.
Dirigira Vinko Šušteršič. — Zvečer se bo
ponovila sijajna, melodiozna Leharjeva
»Frasquita« z Gjunjenčevo in Francom
v glavni partijah in s sodelovanjem Pečka,
M. Sancinom in Barb čeve. Doseganje
predstave so bile še vse razprodane, kar
je dovolj zgorev dokaz o kvaliteti dela
in nivoja sedanje uprizoritve.

V sredo se bo kot naslednja letošnja
operna novost uprizorila pravljica Dvo-
takova »Rusalka«, ki je tako po pesniški
zasnovi dejanja samega, kakor po sočni in
invenozni muzikalni obdelavi eno izmed
najlepših del slovenske operne literature.
Dirigiral bo Niko Štritof, režija pa je De-
bečeva.

P. n. občinstvo prosimo, da rezervirane
vstopnice za predstavo »Traviata« dvigne-
jo danes v soboto do 12. ure popoldne pri
dnevni blagajni v operi!

ČAJ ZA ŽELODEC dr. Havlička

regulira prebavo, krvni pritisk, odtelev, pospešuje
presnavljanje, izločevanje strupenih solz itd. — Zavitek
din 12.—, Poskusite takoj in pišite na:

GRADSKO LJEKARNO,
ZAGREB, Gornji grad 5

Ogl. S. br. 1990/1935.

Naša ljuba mama, gospa

JOSIPINA BRUMEN

VDOVA PO ODVETNIKU

je danes, 12. t. m. dotrpela.
Pogreb blage pokojnice bo v nedeljo, 4. t. m. ob
pol 16. iz hiše žalosti, Prešernova ul. 32, na tukajšnje
mestno pokopališče.
Ptuj, Murska Sobota, Skopje, 12. januarja 1940.
Žalujoči otroci in ostalo sorodstvo.

Kam pa, kam?

Putrich
mes in jutri ples do 2.
ure. Vljudno vabljeni.
856-18

Službo dobi

Frizerka
dobi dobro službo v leto-
viškem mestu na Gorcn-
skem. 500 din plače in vsi
okram. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod šifro »Do-
bra delavka«, 678-1

Sluzkinjo

za samostojno kuhinjo in vsa
gospodinska dela, sprejme
4 članska družina v Ljub-
ljani. Ponudbe samo s pri-
poročilom pod šifro »Za-
nesljava«, 761-1

Postrežnico

iščem za dopoldanske ure.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 838-1

Službe išče

17 letno dekle
ki ima veselje do gostine,
išče mesto natakarice za-
četnice. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod šifro »Na-
takarica«, 785-2

Tkalski mojster

Jugosloven, star 28 let, po-
polnoma samosten, z več-
letno prakso na težkih tkal-
nicah (krimer, pliš, baržun
in stof) išče zaposlitve za
takojšen nastop. Ceni, po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Marihiv in značajne«, 771-2

Dekle

staro 15 let, močno, do-
vršilo 7 razredov osnovne
šole, z odličnim uspehom,
išče kakršnokoli zaposlitve.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 853-2

Sobo odda

Opremljeno sobo
elegantno, s strogo sepa-
riranim vhodom, oddam
stalnemu gospodu, Florjan-
ska ulica 31. 839-23

Opremljeno sobo

v centru, oddam takoj.—
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra. 848-23

Stanovanja

2-sobno stanovanje
solinčno, z vsemi pritiki-
nami, iščem, po možnosti s
centralno kurjavo. Pred-
pogoj bližina sončice. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod šifro »Takoj iščem«, 648-21a

Zakonski par

brez otrok, išče dvosobno
komfortno stanovanje s ku-
palnico od trga Tabor do
centra za 1. februar. Po-
nudbe na ogl. odd. Jutra
pod »Reden plačnik«, 824-21a

Zdravstvo

OKAMA MAZILO
izvir zdravilnih zelišč
Čudovit uspeh pri ra-
nah, opeklinah, ožulje-
njih (volku), turib in
vnetjih itd., za nego de-
tenčkov pri kronen-
vnetju, izpuščajih in
hrastah na temenu, za
razpokane prsne brada-
vice — Glavna zalaga
lekarna Mr. J. Obiak
St. Vid nad Ljubljano

V najem

Lokal za frizerja
oddamo takoj v najem. —
Informacije: Slograd, Vr-
tača 9. 782-17

Posest

Parcelo na obroke
z odobrenim načrtom, pro-
dam v Vižmarjih. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra. 845-20

OTOMANE

po din 320.—
nudi
R. RADOVAN
tapetnik
Mestni trg 13

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

OTOMANE po din 320.— nudi R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13

ZAHVALA

Bog povrni vsem, ki so pokojni gospej
ZOFKI dr. LENARDOVI
pomagali v boleznih in trpljenju in ki so jo spremili
na zadnji poti.
Zalec, dne 12. januarja 1940.
Žalujoči soprog, sinova in sorodniki.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so našo ljubljeno soprogo, mamo,
staro mamo, svakinjo in taščo, gospo

JOSIPINO JIRAK vdovo REBEK

spremili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo oč. duhovščini,
vsem darovalcem vencev in cvetja, Celjskemu pevskemu društvu za
ganljivo petje, gdč. Zupančičevi za govor ob odprtju grobu, ustlužbencem
trvdke Rebek za velikodušen dar ubožnemu skladu za reveže mesta Celja
mesta venca, godbi apneničarjev iz Pečovnika, ter vsem, ki so nas ob
tej bolečini tolažili in izrazili sožalje.

Vsem stotera hvala!
CELJE, dne 12. januarja 1940.

ZALUJOČI OSTALI

ZAHVALA

Naznanjamo tužno vest, da nas je po dolgi mučni
boleznih za vedno zapustil v starosti 85 let naš nad vse
ljubljeni oče, stari oče, stric in tast, gospod

KAJETAN PREMROV,

pl. Premerstein,
BIVŠI VELEPOSESTNIK

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne
14. t. m. ob 17. uri popoldne iz hiše žalosti v Ljubevču
na pokopališče v Idriji.

Idrija, Kamnik, dne 13. januarja 1940.

Žalujoči: KAJETAN PREMROV, starešina sodišča, sin;
FANCI PRIMOŽIČ, MICI GRILC in TALKA SAVIANI,
hčere ter ostalo sorodstvo.

Mesto pogrebni zavod
Občina Ljubljana

Brez posebnega obvestila.

Umrl nam je prečič s tolažil sv. vere naš ljubljani soprog, oče, stari oče,
brat in tast, gospod

Dr. Oton Papež

predsednik deželnega sodišča v pokojju
odlikovan z redom Belega orla V. raz. in Sv. Save III. razreda.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 14. t. m. ob 3. uri popoldne
izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče
k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 12. januarja 1940.

Globoko žaluječe rodbine:
dr. Papeževa, dr. Lilekova, Bolkova

ZOPER KAMENE

v žolču — ledvicah — sečnem mehuru,
vzemite: lek: DUBRAVKA ČAJ in v krat-
kem času je uspeh zajamčen. — 1 škatli
din 30.—, — Dobiva se v vseh lekarnah.
Izdejuje: K. F. Labor Mr. 1, Andrijič
lekarnar, Mostar.
R. S. br. 14471. 25/V 1938

G. Th. Rotman

SAMBO IN PETER POTUJETA

Gospa Nilska torej ni bila tako hu-
da, kakor bi si bil človek mislil; sicer
pa v življenju pogosto vidimo, da ima-
jo godrnjavsi dobro srce. Naši trije
prijetelji so bili komaj uro ali kaj v
hiši, ko jo je primahal čuden gospod,
ki so jim ga predstavili kot »doktorja
Tolstonoga«. »Dober večer vsem sku-
paj!« je rekel.

Opustošenje po strašnem potresu v Turčiji

Posnetki iz Ersingjana. Levo: Prebivalci, ki jim je potres vzel streho, se grejejo ob pečici na prostem. — V sredi: Zasilno zaklonišče. — Desno: Ena izmed nedolžnih žrtev velike katastrofe

Sile in snežinke

Kako nedolžna je videti stvar, kadar plavajo snežinke skozi zrak na zemljo! V tem samo ob sebi umevnem dogajanju pa tičijo pravi čudeži sil. Majhen račun nam pokaže, kakšne morajo biti energije, ki sodelujejo pri običajnem snežnem meteu.

Srednje veliko mesto s 100 milijoni štirijskih metrov površine je pokrila 10-centimetrska snežna odeja. Kubični centimeter rahlega snega vsebuje povprečno 0.15 g vode. Če izračunamo težo omenjene snežne odeje, dobimo vsoto 15.000 ton. To snežno breme so morale sile prenašati najprej skozi zrak, za kar je bilo treba tisoče in tisoče konjskih sil, ki izvirajo končno iz sončnega žarenja. Ta preoblikovanja energij se dogajajo dnevno in vsako uro v ozračju in se potem ne smejo čuditi elementarni sili kakšnega snežnega viharja ali vse podirajoči sili kakšnega plazja.

Izredno fino razdeljena vodna para v ozračju potrebuje za to, da se spremeni

Energije, ki sodelujejo pri snežnem meteu — Niti dve snežinki nista enaki

v led, neklih nastavkov, jeder. Če so ta jedra trda telesa, kakor saje ali delc, prahu, tedaj se vodna para okrog njih že pri nekoliko stopinjah pod ničlo usede kot led. Tako nastanejo ledne iglice, ki lahko narastejo do lednih kepic in zrnc sodre. Znani so nešteti primeri, da so našli v takšnih koščkih ledu semenska zrnca cvetic ali celo majhne žuželke, ki so jih značniki dvignili v višne, nastajajo padavine.

Tudi drobni ledeni kristali lahko predstavljajo jedra za ledne ploščice, ki nastajajo v zelo velikih višinah in zelo hudem mrazu. Že z navadnim povečalnim steklom lahko občudujemo čudovite oblike pretankih in fino razčlenjenih snežnih kosmičev. Ti snežni krstali se tvorijo po strogih naravnih zakonih, a v neštevilih različicah, tako da skoraj ni snežinke, ki bi bila enaka drugi. Vsaka zase je čudovit umotvor, narača jih pa siplje z neizčrpano iznajdljivostjo, da bi gola zemlja tudi v zimskem času imela svoj pravilni okras.

Diktatorja nemškega gospodarstva

Feldmaršal Göring

in njegov namestnik dr. tajnik Köerner

pisujejo vsakemu vpisanemu članu pravoslavne cerkve, jih ovirajo, da ne morejo obiskovati službe božje. Ujetniki, s katerimi je govoril, so bili vsi kmetje iz kolhozov pri Tuli. Večina jih ni znala ne pisati ne brati. Izjavili so, da niso člani komunistične stranke.

Na vprašanje, da-li je res, da silijo politični komisarij ruske vojske s strojnimi k napadom so pritrjevali in izjavljali, da so sami videli, kako so komisarij streljali na lastno vojaštvo. Nekateri njihovih tovarišev so na ta način izgubili življenja.

Izjave ruskih ujetnikov

Vsi so verni kristjani, toda v cerkev ne zahajajo

Neki dopisnik agencije United Press poroča, da so mu finski vojaki ponovno pripovedovali, da se večina ujetih ruskih vojakov pred jedjo in po njej prekriža. Dopisnik je imel potem priliko, da je razne ujetnike v nekem taborišču povprašal glede njihovega stališča do vere.

Vsi so zagotavljali, da so verni kristjani, toda visoki davki, ki jih boljševidi pred

Angleška obramba

V Londonu imajo izborni organizirano pasivno obrambo. Ta ženska, ki pripada zaščitnemu oddelku, drži v eni roki alarmni zvonec, v drugi plinsko masko, na glavi pa nosi jekleno čelado

Prvi dvoboj v zraku

Dvoboj v zraku niso danes nič posebnega. Vojna poročila jih omenjajo vsak dan. Prešlo pa je že več nego sto let, od kar se je odigral prvi takšen dvoboj. Šlo je za življenje in smrt.

L. 1808. sta se spopadla dva galantna kavalirja Napoleonovega dvora, gospod de Grandpre in gospod le Pique, zavoljo lepe primadone cesarske opere. Sklenila sta, da odločita stvar z dvobojem v zraku. Dvgnila sta se istočasno z dvema balonoma in s puško sta drug drugemu streljala v balon. Strel gospoda de Grandpre je napravil luknjo v nasprotnikov balon, le Pique je s svojim sekundantom strmoglavil na tla. Oba sta obležala mrtva, med tem ko je Grandpre pristal živ in zdrav.

Ob nekem drugem dvoboju sta nasprotnika uporabila še bolj nenavadna orožja. Znameniti učenjak Rudolf Virchow je ostro kritiziral kancelarja Bismarcka. Pa, ki je znal biti zelo občutljiv, ga je pozval na dvoboj. »Dobro,« je odgovoril. V rchov možem, ki so mu prinesli Bismarkov poziv, »sprejmem«. Ker sem pa jaz pozvan, imam tudi pravico izbrati orožje. Tu je orožje! S tem je pomolil presenečenim gospodom dve veliki, na videz popolnoma enaki klobasi. »Ena izmed teh klobas je okužena s smrtnimi kalmi trihinoze. Druga je popolnoma zdrava. Ekselenca

Dva galantna kavalirja v balonu. Zastrupljena klobasa

naj mi izkaže čast, da si en izbere in jo poje. Drugo bom pojedel jaz.« Ni prešla niti ena ura, ko je železni kancelar uvidel, da je pametneje, če stvar likvidira s smehom in brez zastrupljene klobase.

Potres in filozofija

Vtis lizbonske katastrofe na sodobnike — Voltaire, Rousseau in Kant

Po svojem obsegu lizbonski potres 1. novembra 1755 sicer ni bil tako silen kakor zadnja potresna katastrofa v Turčiji, toda na sodobnike je vplival nemara še bolj. Dve tretjini mesta sta se tedaj zrušili. Trinaest metrov visok val je sodeloval pri tem strašnem razdejavanju. V njem je izgubilo življenje 32.000 ljudi.

Kako je vest o tej katastrofi učinkovala na ljudi je med drugim razvidno iz Goethejevih spominov. Veliki pesnik, ki je tedaj štel šele sedem let, pripoveduje, da je v njem vse življenje grel nemizerni strah, ki se je tedaj razširil preko sveta, ki se je bli že privadil miru. A tudi tedajnje filozofe, kakor Voltaire in Rousseauja, je dogodek silno pretresel. Kant je kata-

Pariz plete

Ob vsakem času, na vsakem mestu, v vseh mogočih okoliščinah pletejo sedaj v Parizu nogavice, volnene šale, pulloverje, čopce in druge reči za vojake na fronti. Ne samo v hotelih in kavarnah, doma in v družbi, tudi v podzemski železnici je videti žene in dekleta, ki pletejo. Nastale so neštevne pletilne šole in klubi. Ženske s izdajajo nove pletilne vzorce s tisto skrivnostnostjo, kakor drugače kakšne kuhinjske recepte.

Od kar izdeluje angleška kraljica s svojim hišnim osebjem sama pletenine in od kar ocenjuje tudi ga. Lebrunova, žena dr-

Pridnost francoskih deklet in žena

žavnega predsednika volnene stvari, ki odhajajo na fronto, si šteje vsaka Parizunka v čast, da pokaže v tem področju najboljše, kar zmore. Tudi velike modne tvrdike imajo svojo korist od te vne francoskih žena in deklet za pletenje. Z marsikaterimi na roko pletenimi malenkostmi, s katerimi krašijo svoje žamske modele, ovrtnice, torbice, pasove, manšete itd., dajejo mnogo pobude ne samo svojim imovitejšim klientinam, temveč tudi ženam iz ljudstva, ki s pred izložbami modnih tvrdik mnogogrede na hitro prekoprtajo kakšen nov pletilni vzorec.

Pravica v živalskem svetu

Nenavaden obračun med vranami

Farmer Goff iz Verdona v Manitobi pripoveduje o nenavadnem primeru justice v živalskem svetu.

Bela vrana se je izgubila in se je ustavila v bližini gnezdišča desetih črnih vran. V trenutku so jo črne tovarišice obkolile in je niso pustile več proč. Potem se je zdelo, kakor da se črne vrane razgovarjajo o usodi tujke. Končno je naj-

večja izmed vran opisala okrog nje krog, ki so mu sledile vse druge. Bela vrana je ostala na svoje mesto, ne da bi mislila na odpor. Po kratkem postopku so jo bile črne vrane po vseh pravih obsojih na smrt, a način, kako so sodbo izvršile, je bil podoben kakšni svečani ceremoniji. Sodnica za sodnico je nesrečnico, ki se ni premaknila, krepko usekala s kljunom, dokler se ni zvrnila in obležala mrtva.

Skrivnostna afera s strupom

Med zatemnitvijo zasačen sumljivec

Francoske policijske oblasti se bavijo s skrivnostno afero. V Dijonu so nedavno zatemnitvijo prijeli nekoga Gastona Maillarda, ki se je vozil v avtomobilu v spremstvu nekoga moža in neke ženske ter se izkazal s ponarejenimi papirji. Njegovima spremljevalcema je uspelo zbežati, pri Maillardu pa so odkrili vdomilsko orožje in stekleničice z izredno močnim strupom.

Izvedenci so izjavili, da bi bilo s tem strupom mogoče umoriti na stotine ljudi. Maillard se je izgovarjal, da je hotel oba pobegla spremljevalca prepeljati sicer iz Pariza v Marseille, da ju pa ne pozna in da ni imel niti pojma o strupu. Med njegovimi listinami je bila tudi izkaznica, ki mu je dovoljevala ghati se prosto med utrjenimi črtami.

Nemški geologi v Moskvi

Stockholmski »Aftonbladet« poroča, da je prispela v Moskvo skupina nemških geologov, strokovnjakov za iskanje petrolejskih vrelcev. Rusi so Nemce prijazno sprejeli ter so izjavili, da jim bodo v vsem radi na razpolago.

ANEKDOTA

Sloviti zdravnik Hufeland je menil pred nekim predavanjem, da je svojo žepno uro pozabil doma. Zaman jo je iskal v desnem žepu telovnika. Obrnil se je k slugi in ga prosil, naj bi stopil k njemu na dom ter uro prinesel. »Če pohitite,« je dejal in segel v levi žep, od koder je potegnul uro ter nanjo pogledal, »se lahko vrnete do pol deveth.«

SAK DAN ENA

»Popolnoma sem obupana, ker je poslastico modernosti držati skodelico kave na kolenu.« (»Texas Ranger«)

MICHEL ZÉVACO:

Don Juan

ROMAN.

Nekaj korakov za njo je stal don Juan Tenorio in jo gledal...

Grozni dogodek ga je bil najprej vrget ob tla, kakor njegove štiri nasprotnike. Toda močna živčnost in morda tudi prirojeno nejeverje sta mu prizaneli dolg prepričanje; četrti dan je bil spet pri zavesti, in peti dan je vstal. Ker mu je pa to, kar je imenoval privide razdražene domišljije, še vedno vznemirjalo duha, je ostal doma in napel vso voljo, da uredi svoje spomine.

O tem, da so bili Girena, Zafrá, Caniedo in Veladar sklenili njegovo smrt, skoraj ni mogel domniti. To je bilo dejstvo. In ker mu je to dejstvo napotovalo, ga je kratko in malo zanikal. Nепрекlicno mu je odrekal resničnost! In po tem takem... kaj? Nu, xeres in alicante sta pojasnjevala vso dogodivščino! V resnici ni bila zinila četvorica niti besede o Silviji, o Christu, o Lavri ali o Rosi. Kakor še vsakokrat po skupnih povikvah, jih je bil zapustil vesle in mirne. brez prave zavesti o kraju in uri. Vrnili se je domov, ne da bi vedel, kdaj iz neznanega vzroka ki mu ga je bilo sicer malo mar, ga je popadla vročica. Vročica! Ta si je izmislila četvorico svetlih bodal zasajenih v mizo, in dobre, brezskrbne prijateljke, kako se po-

stavljajo za sodnike in krvnike; ta je ustvarila čudni privid mize na zadnjih nogah, kako se obsejena zaganja proti njemu! Ali more miza hoditi, drugje kakor v vročinem snu? Ali more zblazniti in podivjati?... Nu, vino se je bilo res kozenito poigravo z njegovimi možgani...

Do tod je bila stvar torej v redu.

Ostalo je samo nekaj: Christa je bila morala priti v kapelico svetega Frančiška. Kaj je neki zdaj mislila Christa? In kaj naj ji reče, kako naj se izgovori? Tega vprašanje se je lahkosrčno otresel. Nikoli si ni naprej pripravil izgovorov — zmerom se je zanašal na to, da mu odločilni trenutek vdahne pravo misel in pravo besedo: resnilo, vzvišeno laž, ki je resničnejša od same resnice!

Zadovoljen, da je bil tako pometel navlako, ki mu je polnila glavo, je zaspal globoko, čvrsto spanje, in naslednje jutro ga je spet našlo postopajočega okrog Ulloškega dvorca, polnega moči in radostne samozavesti.

Desetih je že zavil v uličico de los Angeles, potrpežljivo prepričan, da mu mora sreča nakloniti priložnost za razgovor s Christo... S Christo! Oh, to ime se je komaj še oblikovalo v njegovem duhu. Vse te priprave so mu bežale iz spominu nekam v nerazločno daljavo!... In vendar je bil tu zaradi Christe Take si je zatrdjeval... A v tem je mahoma zagledal Leonoro.

Cemu? Iz kakšnega nagiba je krenil v božji hram? Leonora je stopila vanj — drugača vzroka ne bi bil mogel navesti.

Z mojštrskim očesom je na prvi mah presodil položaj. V cerkvi ni bilo nikogar — samo tam v ozadju je klečala na molilniku zrušena postava v črnini, gotovo kakšna vdova; na to se ni bilo vredno ozirati. Ogniti se je moral edino spremljevalke, ki je čakala pred korom. Juanova pot proti oltarju, za katerim je morala biti Leonora, je bila brezprimerno drzna in spretna. Zdjaj bi ga bil človek imel za stebel, zdjaj za kamenitega svetnika, zdjaj za klop. Vse to je igral. Bil je utelešena tišina. Na kraju, ki je bil najbolj oddaljen od done Elvire, se je gibčno zavijtil čez pregrado... V naslednjem trenutku mu je obstalo poželjivo oko na Leonori.

»Kaj!« je vzkliknil v svojem srcu. »Toliko miline v njeni deviški drž! Toliko ljubkosti v razmerjih tega skladnega telesa!... Kolikanj prekaša lepoto, ki ji jo je prisojala moja siromašna domišljija... Ali je mogoče, da sem že kdaj kateri rekel: ljubim te?... Ne, ne, moje ustnice so lagale, moj jezik je bohotihnil, kajti ona, ki jo je iskala moja nemirna ljubezem, je tu! Tale je! In jaz jo ljubim! Zmerom sem ljubil samo njo, nikoli nobene druge!«

Don Juan ni videl, da je Leonora jokala... Jokala je tiho, naihitiš krč se je bil že unesel. Z vso gorečnostjo svojega zaupanja je ponavljala molitve, ki se jih je bila naučila od ranke matere; a v tem ko je mrmrala latinske besede je časih za kak trenutek nehala paziti na njih pomen, in

njeno srce se je obrnilo k mrtvi sestri... Zdjajci je legel nanjo tesnobni občutek, da jo nekdó opazuje.

Nejevoljno se je obrnila: še tisti mah je planila pokonci... in on, don Juan... je ponižno pokleknil!

Pogledala ga je...

Osepljen je zaprl oči — in jih v naslednjem trenutku spet odprl, kakor da bi v dolgih požirkih slastno pil njeno podobo. Ze se je hotela umakniti... a ne! Misel, da naj z nobeno besedo ne udari tega človeka in mu prizanese občitek brezčestja, se ji je zazdelo nova oskrumba imena de Ulloa. Gnev in bolečina sta kresala v njenem očesu plamen, ki bi ga bil moral sežgati, a mu je v resnici pomenil samo sladkost... Leonora pa je mislila na Christo. Na Christo, svojo prevarano, oskrunjeno, umorjeno sestri! Temna rdečica ji je stopala v čelo. Iščoč besede, ki bi izrazila vse njeno strašno sovraštvo do tega človeka, je nagonsko krenila proti njemu...

In don Juan je iztegnil roke!

Leonora je videla ta gib, in tisti mah jo je izpreletelo. Po čudni miselni zvezi se ji je zazdelo, kakor da bi obsojenec iztezal roke in prosil milosti... Zločinec, obsojen na smrt. In že je izpregovorila. Čudno: govorila je, ne vedoč kaj govori. Njene lastne besede so bile zanjo samo zvoki. Nejasno se ji je zdelo, da so postale njene ustnice ubogljivo orodje nekega drugega uma, do katerega ona nima moči. Čutila pa je, da ji ta um narekuje prv tisto, kar bi sama hotela povedati.